

310338

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 21-వ తేది సోమవారము

No. 119

కంపులము ౯

గుండులివాసుని వత్సరము, శ్రావణ మాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

నందిక ౧౧౯

శివకవచము, కష్టపడువారికిది యోగ గొప్ప ప్రసాదము

మన నక్షత్రములచే గలుగు బాధలు, భవనష్టము, ప్రయాణములు వృధాయగుట, ప్రేమాతిశయములందు ఆకాశం గము, వనోపచారములు, వ్యాధులు మొదలగునవి పటాపంచలై పారిపోవుటలు చేయుటయందు ప్రసిద్ధి చెందిన ఈ తాయయ్యకు సమాధి సేవ చేయించు ఈ ప్రపంచమునందులేదు. అన్నియు అమితముగా హెచ్చును. ఒక వాముగోజులలో అన్నియు తిప్పక జయమగును బాధలములు కృత్యానులేక వ్రాయబడెను. ఒకసారి అర్చనయిచ్చి చూడవలెను.

వెండి 1.కి ధన రు 8, అష్టధాతు రు 5.

Pundit S Jyotirvid, Astrologer, 7/A Star Lane Calcutta

సుప్రసిద్ధమైన నంజన్ గూడు దంతచూరము. రెండు కుటుంబరత్నములు

దంతములను శుభ్రపరచుటయందును, తెలుపుచేయుటయందును, పట్టుమును కలుగజేయుటయందును అమోఘమైనది. పుష్పమైన వామాలికిచే తయారుచేయబడినది. మనోహరమైన నువాసనలది. తీపులేక ఉప్పుకలిపింది పంపబడును.

1 పొట్టు 1 నెలకు సరిపోవును. ధన 1.కి రు 0.1-0; 12 పొట్టులు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రు 1.0-0. శ్రీకృతకస్తూరిమాత్రాలు:—విడ్డలు మొదలు ముసలివారి వరకు సకల వ్యాధులకు ఉపయోగించకచ్చును.

250 మాత్రాల బుడ్డి 1.కి రు 0.4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రు 2.0-0 లగును.

ఆయుర్వేద విద్యాన వి. వి. పండితులు, నంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (1)

త్వరపడుడు. వెల సులభము. ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోకకాలు సంచారిణి:—ఎ తి కాలుమునుండి మున్ను శ్రీపతిగో మునైసా గాముగోజులలో గుణము కనబరచి. కాళ్లుచుట్టులు, నీరు హరించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహా స్పృశించై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో గు 4-8-0 వారములకు గు 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిచక్షేధ కంఠీకము. చిట్టశిరసి, పల్లిక, బగ్గెలోగను సవాయిబున్ను, కీళ్లకొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొండుపు, సహమేహములు, మేహములు, మేహాశ్రయములు, శుక్రవస్త్రము మొదలు అన్ని వ్యాధులకు వారము రోజులలో నివారణజేసి బలము, కీరకాంతి, శక్త్యుద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. ఇచ్చానశ్శిం.

నెల రో. గు 6-0-0, 15 రో. గు 8-4-0.

(90) సర్వవిధ కశకోగసంజీవివైద్యము. జీర్ణించిన పత్తి, తేలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోగను యోగం శుభ్రమైనను, మూత్రము కష్టముగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు కలిగి రక్తపుష్టి చేయును. 2 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చానశ్శిం.

డబ్బీ రు 1-4-0

(48) మహావ్రపాతీరసము (అను అష్టాదశ కస్తూరిగోగసంహారిణి) నెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సహమేహములు, పొడలు, చచ్చలు, కాళ్లు, చేతి వేళ్లు, నెడవులు, ముక్కు, కన్నెరాలు లావై ఎగబారి చా తిమ్మెలుగా నుండుట, మేహాశ్రియ, అంకిర్రణములు కన్నెరాలు పహానధము

(27) శ్రీరామాశ్రుయోగము నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాసులు, దగ్గు, వర్షము, ఉబ్బుగము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 2 పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపుం, కొత్తపేటపోస్టు.

కె. వి. ఆచారి, K. V. Achari Ayurveda unani Doctor.

సిద్ధమకరధ్వజ (వైద్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదోషధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చి కస్తూరి, మొదలగు విలువైన ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. పై గ్రంథములోని యోగము ప్రకారము నిర్వహించి మాత్రము తయారుచేయబడియున్నది.

కో॥ శ్వేచ్ఛాహరణివో: నకదానివ్యవధ్యతే । మేధాయా: కాంతిజన: కామోద్దీపకృచ్ఛవో॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును గృధ్రించేయును. శరీరమునకు కాంచినదప్పును. హెచ్చు ధాతుపుష్టిజేసి కామోద్దీపనము కలిగించును. అతిమూర్తిము, తేలు, ముఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములకు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము.

ఉపయోగించువిధానము ముందులో బంపబడును. నెల 25 మాత్రలు రు 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,995.

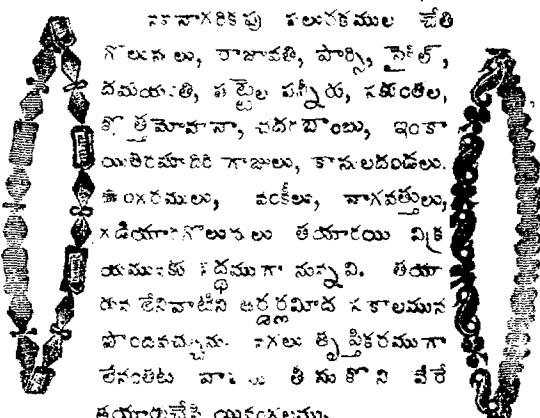
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి వి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హరిన్ రోడ్డు హంటుకోడు, మద్రాసు.

నిర్వహణకు తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మొదటిరకం సవరం బంగారుచే

తయారు కాబడిన

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి

(1842) అందు కంపెని, నగల వర్తకులు,

649 వైశాలిబాగురోడ్డు, మద్రాసు.

నెలసులభము. ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆర్యులారా !

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు కెడ్రబజారులోని మ్యూనిసిపల్ సెం 146 గు కలిగియుండుచీట్లు సెం 2-తరములు 1872 వామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదినుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేది పత్రికలలో ప్రచురపరచి యెలూరుపట్టణములో ఘరానా మనమ్యుల యెదుట లాటరీచేయబడును. మన ప్రతివాదన వారి వారి యభిప్రాయముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచిలేరుకము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తివాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణమయిన ఉదీసిట్లున్న, విలువలున్న కోరువారు మా యెదుటకల్లుగాని చేరుగా నాకు వాసిగాని లునుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వసూలు ఆయ్యె సామ్య కృష్ణాజిల్లా యెలూరు వెంట్రుకో ఆపరేటివు బ్యాంకిలో నుంచబడును.

2. ప్రతిగామనందును మంచి యేజింట్లు కావలయును. మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. వివరములు కోరువారు యిక్రింది సంతకముచేసినవారికి (వాసిగాని, వ్యయముగా వచ్చిగాని తెలుసుకొనవచ్చును. (188)

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రష్టును స్పష్టముగ వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లా చొప్పున మణి ఆర్డరు చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును.”

ఏలూరు మాటూరి సర్వేశం,

కృష్ణాజిల్లా.

1-7-1922.

మొద వాక్కు వారుడు.

సరస్వతీ వాచకపుస్తకములు

ఫారమ్ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ మార్చి 22 తేది శాసనసభ ప్రతినిధుల బడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహానైన శ్రీ శ్రీ దైత్యుల వారి Proceedings R. C. No. 1447/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనకటి పాఠములలో జేర్చి ప్రచురించెదమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని వాచకములు సర్వసాధారణమును బడసి, దిశాదిశాభివృద్ధి నొందుచుండ మా మిత్రుల పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గానయు ఇందు కొన్ని పాఠములు మార్పుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యుల వారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో లేనిపోని నిందాకోపము చేయవలెననియు, చాలవందల విద్యార్థి కాగులకు తెలియజేసిరి.

గుణాచారాచారిణులైన శ్రీ దైత్యులవారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామాకు Proceedings R. C. No. 155 E 21-30-1922 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కాగులకు ఉపాధ్యాయులకు మేము విప్పించుకొనునదేమనగా నిందాకోపముచేయు మామిత్రులమాటవిని మా సర్వస్వతీవాచకములపై కిసుక బూనక అనేకనూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభాగము మీదాది. కావున విద్యార్థిని మాకు ప్రోత్సహము సంగలండులకు కోరెదము.

పుస్తకములు నలుమువారు:— గోదావరీబుక్కుషిఫ్ట్, రాజమండ్రి అని వ్రాసిన బడలుగలరు. (255) అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు. N. B. మావద్ద ఎలిమెంటరీదార్థుల కుపయోగించు అన్ని పుస్తకముల స్కూలుపుస్తకములు ప్రేమనీసాహసము, వాచకములు, నవలలు వగైరా అన్ని నూతనవి.

గృహవిక్రయము

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు నత్యనారాయణపురములో కాలువయొద్దనున్న లేటు దాసు శ్రీరాములు పంతులు గారి మేడయున్నా, ఘనూరు దానిని చుట్టియున్న అయిదువేల చతురపుగజములుగల తోటయున్నా విక్రయించబడును. కావలసినవారు -

- (1) ఏలూరులో స్టేడరు [251] దాసు గోవిందరావుగారికిగాని, (2) బెజవాడలో దాసు కేశవరావుగారికి గాని, వ్రాసి తబ్బిల్లు తెలుసుకొనవచ్చును.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమజ్జబడ్డ కత్తులు. ప్రతిదినము మందల ఖర్చు. (8785) ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానినిబట్టి మీకే తెలియ గలదు. వెల 5-8-0 మొదలు 25-0-0 కరకు గలవు. ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువధరలవి గాని కావలసిన యెడల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజి వగైరా చేరు. భారతవస్త్రధారణము - బెజవాడ.

మహాత్ముని ప్రశంస

(క్రిష్టియను రజప్టా)రు (బోవ్స్టు) యెటుల వ్రాయుచున్నది:—

గాంధీమహాత్ముడు కారాగారములోనే కాంతవాసము జేయుచు ప్రపంచ స్థితిని గూర్చి పట్టించుకొన్నాడు. ఆయన పౌరచ్యుతిక మేము వినుచున్నాము. మేము మితి మీరితిమని అంగీకరించెదము. ఆ సందేశము మిగల సత్యమైనది, ధీరమైనది. అది మానాగక తాదాత్మ్యము. మా పాపములు కొన్ని నిజమైనవి గలవు. అతిశయోక్తులుండు మాట నిజమే. కాని మొత్తముమీద జూచిన యెడల ఆయన డెల్టావిషయములు పితురుకంటివిగావు. సాధారణవాక్యములే అయ్యాయి. వికరములలో నేమైన లోపములున్నను ఒక విషయము మాత్రము నిశ్చయము. ప్రపంచములో నెక్కడను యింతటి మహాపురుషుడు దురుంధరులేను. ఇన్నియొక గుణము నుండియు అట్టి మాటలకు వినియోగం లేదు.

మహాత్ముడు

గాంధీ యీ ప్రపంచములో నుండి యీ ప్రపంచమునకు వెండిన శక్తి యంత గలిగియుండుటవలన ఆయనను ఆసాధారణ పురుషుడు డనవలయును. అదియే మహాత్ముడు ప్రధమమున నుండవలసినగుణము. నతతత్వమునై, సకలము విచ్ఛిన్నమైనందుండి మానవ కోటితో జీవించుట కవగత్యై యుండుటయేగాక ప్రపంచ వ్యవహారములే తెలియవలసిన సందేశము. గాంధీ అట్టి వాడుగాడు. ఆయనకు సహజమైనట్టివో లేక భాగమువలన గలిగియున్న ఆసాధారణ ప్రజ్ఞలను, ఆ ప్రజ్ఞతో ఆయన సాధారణ మానవ ప్రపంచమున కతీతుడుగ నుండి ప్రపంచ మెల్లదాముగ నడుచుచున్నదియు దాని ప్రాముఖ్యమును గనుగొని, తనకు దెలిసినవిషయాలను ప్రపంచములో తెలుసుకొన కతా మాటలే యున్న వారికి దెల్పెను.

ఈ జీవిత బంధము మనలను కట్టివైచి పెనుగులాడినను విడిపోకుండునట్లు చేయును. అట్టితరీ యీయన అందు చిత్తుకొన కుండుటయే ప్రజ్ఞాంశు డవలకు చిన్నాము. జ్ఞానమునకు తోడు ఆధ్యాత్మిక శక్తికి భావశక్తినిచ్చి ధికి మార్గము జూపించిన వాడు మహాత్ముడే గాక విశ్వసంరక్షకు డవలయును. అదియే విజయాయన శ్రీమతును గల భేదము.

ఒకేకూపురియందు మత, ధర్మములు, ధర్మభంగము జేసికొంటు జ్ఞానమును ప్రజలను పాపాత్ములని దెలియు నట్లు జేసి పరిత్రాసితమును ప్రేమాశ్శయము విశ్వమానవ జీవితమార్గమును జూపగల శక్తియు గలిగినవారే ప్రపంచోద్ధరణమునకు అవసరముగ గావలయును. పాపమును దెలుసుకొని అంగులన గల్గెడి సప్తములకు గుర్తింపక అధిక్షేపణము చేయుచు మాటాడు వారి కిక్కలము పాపముగ లేదు. మత గ్రంథములందు దౌష్ట్యము కన్పింతు. అనగా కొన్ని విషయముల నిష్కేధించును. మతము లన్నియు చాలవరకు మెత్తగ నుండును. గాంధీ యూరక ఖండించ వాడుగాడు. ఆయన కారణముల దెల్పి నివారణోపాయముల దెల్పున. మనము నూతనముగ జేసిన సృష్టికర్త నాశన మెక్కుడుగ సభించెను. రెయిల్వేలు తెలిగ్రావులు తెలిగ్రావులు ప్రపంచమును కలిపించుచున్నవి. అవి అడ్డలను తెగ గొట్టెను. పాశ్చాత్య, ప్రాచ్య నాగర కత యిది ప్రత్యేకముగ లేవు. కాని ఆధునిక నాగరక భౌతిక సంబంధ మాత్రమైనది కలగ. ఇటుల గాంధీ మహాత్ముడు వ్రాసెను ఆయన యింకను యేమి వాసనగా "ఇప్పుడు ఇండియాలో క్రిటికు పాలనము దిసి వైచి ఆధునికభద్రతలమై భారత పరిపాలనము స్థాపించిన యిండియా యేమియు నన్నతిని బడయును. యూరోప్రుజానో సమరికాలానో రెండవదో వికాసో దేశముగ నుండును. పాశ్చాత్య దేశము ఆధునిక నాగరకతను పూర్తి, ప్రోత్సహిస్తున్నప్పుడే ప్రాచీ, ప్రతీచీ సంసారము గల్గును. ప్రాచ్యదేశముగూడ ఆధునిక నాగరకత ననుసరించెనేని అది రెండును వైకీ మాత్రము సంయోగమును గల్గియుండును. ఆసంయోగము సాయంభవ ప్రతిపత్తి యగును"

రోగములు కుసర్పట, గాఢములకు కట్టుకట్టుటను గూర్చి విరుద్ధముగ నిర్బంధితుడు పరిపైన మాటలను చూచెదము. ఆయనకు భావోదేవమననది లేదు. అయితే యిట్టిని మానవ సేవతో ముఖ్యములైనవా యను ప్రశ్నగలదు. గాంధీ యేమి జెప్పినవా:—

వైద్యశాస్త్రమునకును మంత్రశాస్త్రము యొక్క ముఖ్య సారాంశము. గొప్పవైద్య మేధావులకన్న సామాన్య వైద్యులు చాలును. రాజ్యములనుండి నదీనైపుడడ నుండుటకు అపి కాచము అనువ్రతులను సాధనములుగ నుంచుకొనెను. వాని కలన దుఃఖము దుర్మార్గము వైద్యము బానిసత్వము కాశ్యేతముగ నిలచిపోవును. సుఖిరోగములకును క్షయరోగపీడితులకు అనువ్రతులు లేకున్నచో సుఖిరోగములను క్షయవ్యాధియు తక్కువగ నుండును.

ఇదియంతయు యెంతవరకు నిజము. వాగరకత పేరగాక క్రైస్తవ మతముపేర పతితులకు ఔషధముల నొసంగిమి గాని యెక్కువకల బలము గలవారికి రోగము రాకుండ మందు నీ యడము లేదు. పాపాత్ములను రక్షించితిమి గాని, ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానము నేర్పలేదు, అయినను

గాంధీ ప్రపంచములో మా మతబోధ ప్రాకిన వోట్లనెల్ల, యీ అనువ్రతులు నెలకొల్పుచున్నచోట్ల నట్లుల బట్టుచు.

ఆయనది తప్పులే? ఆయన చెప్పిన దంతయును సరిగానే యున్నది. వైద్య విషయములమాత్రము గమనించుచు, మోక్షమార్గము గురించయే మాత్రమును విచారించుకొనుటను ఖండించున యుక్తమే. ఆ మార్గము చాల స్వల్పమైనదని ఆయన చెప్పును; రైతు యొక్క, వ అంశములు లేకుండ శివచుట్టునున్న వారియొక ప్రేమ, లింగుండి కాంతమార్గమున నుండును. "పూర్వపురుషులు సామ్యమునందు ప్రజల భౌతిక, నీతిని నియంత్రించుటలో నుండిపనిజేసిరి. తో వేల యొద్దక్రిందటి నాగలియే యిప్పటికిని కాపువాడు సమరంగింపుచున్నాడు. దానిలో నే మోక్షముగలదు ప్రాంత అట్టి పరిస్థితు లలో మాత్రము చాలకాలము జీవించెదరు. యూరోపు ఆధునిక నాగరకతవలన అనుభవించుచున్న కాంతమున్న నెక్కుడు కాంతము ననుభవించెదరు.

గాంధీ మహాత్ముడు మార్గము తన దేశమునకేగాక ప్రపంచమంతటను జే దివది.

భారతదేశము మోక్షమును బొందుటకు గతి యేమిని సకలశ్రమములనుండియు నెక్కుకొనినవాని మరచిపోవలయును. రెయిల్వేలు, తెలిగ్రావులు, అనువ్రతులు, బాగుర్లు, డాక్టరు మున్నగున కొన్ని యింకను పోవలయును. ఉన్నత తాత్తులవారను కొనువారు సుఖానుసాగము జీవించుచు కాపునావితల నిరాడంబర నుభవవాసమును జీవితమును గడుపవలయును.

ఇంతవరకు మొదలు మూఢత్వము పాతమునకు గాన్నించిన, రెండవతూర్పు యాలోచించెదమి తెలివిగల్గిన విషయము గనే నోరును. ఆధునిక నాగరకతవలన, ఆ కష్టాధియు, చారిత్రక పుస్తకములు, భౌతికమును, సామ్యమును, ప్రజల కెటుల గల్గున? వీనివలన నే యాత్మీయును వృద్ధిని బొందవలదు మోక్షమును గాంధీ జెప్పిన నే మార్గము. భౌతికము మానవునకు పాపహేతువే యగున న్నది. విభవనను లాభవాసమును నుండుటలేదు.

కాని మహాత్ముడు యీ సృష్టి విధముల సృష్టకములను వానిని మోక్షజేసి, పురాతనభద్రతల నుండి చిన మోక్షము వచ్చునని చెప్పు విషయము అంతగ నున్నట్లేదు. పురాతన మార్గములైనను, అంగాయా నుంచిగావు. లోకల నిండ భరత్వమును గలుగ జేసినను అది బహిర్విషయములే యగును. పూర్వీకులలో కొంత సంకల్పముగలదు. అది పురాతనత్వమునకు గానమును. అన్నియును అభివృద్ధి జెందుచుండలేదు. లోపలను, బ్రేటను, జీవితమునందు ముందుకు జనవలయును. మోటు వాగలిమించి రైతు జేయవలదు. సుప్రసరత్తనినను జేయవలదు. ముఖ్యమైన విషయ మేమనగా ప్రపంచమునందు మనకు సుఖదాయకములగు నస్తువు ల్లాగ నెక్కువగ అభివృద్ధి జెందుచున్నవి. ఆధ్యాత్మిక శక్తి కవసరముగననినాడ నట్లే అభివృద్ధి జెందుచున్నవి. ఇది రెండవ సమాసముగ మార్పుకొనియు లేకంద బాధ గల్గితేమో మన మన్ని విషయములలోను నభివృద్ధి గాంచెదము.

విశ్వసందేశము

ఆ భారతమహాత్ముడు మన మంచికి జెప్పినవిషయము గ్రహించి విగిరించి మరచిపోదు. మన కేమిలదు? మనకు విశ్వసందేశము, జీ తవిధానము, జీవితవృద్ధి, ఇది ఉన్నతినిజేసి, జాతులను వారికి గల భేదములను శాంతిద్వేషములకన్నను, సుఖవిషయములకన్నను, యెక్కువైచి బిభు. ఈ విచిత్రపురుషుని భావముల దెలుసుకొనుటకు విజ్ఞానంతు లుత్సాహముతో నుండి ఆయనయొక్క భక్తితో నుండుటకు బట్టి జూడ ప్రజలు యిప్పుడున్న దాతో నంద్రత్వై నుండి, యింతిన్న నెక్కువ తృప్తిచేచుచు విషయమును అలంబించవలసినదానిని కోరుచుండి రని సుప్రసరకుమిన్నది. కారాగారమునుండి సందేశము వచ్చి ప్రపంచమంతటను ప్రాకుటకు యిది మొదటిపర్యాయముగాదు.

చాటుపద్యమణిమంజరి

ద్వితీయభాగము

అతే డ్డనుండి యఖండపరిశ్రమ చేసి యాంధ్రదేశ మన్ని భాగముల నుంకియు రక్షిములనంటి చాటుధారలను సంపాదించి కేటూర ప్రభాకర శాస్త్రి గారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రథమభాగము లేని యపూర్వవిషయములు గలిగి యిది యద్భుతముగా నున్నది. వెల 1-6-0. జ్ఞాపకేపథ ప్రతి 1-10-0

మూన్నాళ్ల ముచ్చట

ప్రఖ్యాతమగు చిన్న పద్యరచయిత, ప్రభాకరశాస్త్రి గారు రచించినది పద్యము లమృతగుళికలనంటిది. కథ యానాటి యాంధ్రదేశపున. దీనితో నిండెనది. వెల 0-6-0.

ఆగష్టు నెల ముగియులోగా, రెంటికిని ఆర్డరు పంపవారికి మూన్నాళ్ల ముచ్చటను రు. 0-4-0 లకే పంపుదము.

అడ్రెసు:—మణిమంజరి మేనేజరు, (142) తిరువల్లి క్షేత్రాణి, మద్రాసు.

ఒకమారు చదివినాడుడు

తప్పని గుణములు! కొనుడు!! పరీక్షింపుడు!!!

ఆయుర్వేద పంచరత్నములలో

నొకరత్నము

ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, విడువని జ్వరములకు, విడిచినచు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు, సామాన్య జ్వరములకు, మలేయాజ్వరములకు, క్రిమీకీటకాది జ్వరములకు, విషమజ్వరములకు, సన్నిపాతజ్వరములకు, దోష జ్వరములకు ఎంతయే! స్వల్పజ్వరములకు బరిమార్చు ఉత్తమోత్తమ యావధిరాజము, కష్టమునా పనిచేయని సమయమున "మోచిరటా" మంచి పనిచేసినది అంగ్లవైద్యులు మెచ్చి యున్నారు. వైద్యుల సాహాయములేకనే శ్రీమై, పురుషులు వాడరచ్చును. బాలకుల ఇవ్వనచ్చును. సదా అంగ్లవైద్యము లనే వాడుచారు దీనిని వాడి "ఎట్టి అపాయములేని జ్వరసా రావధిరాజము" ప్రకటించియున్నారు. చిరట అక్షరము, ఇంక కేకవ్యాధుల వారింపను. కేటలాగు ఉపశమము, అంఘము, మళయాలము, కన్నడభాష మాట తెలియదు. తెలుగు, ఇంగ్లీషున వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేదవైద్యులము, బరంపురం, నంజాంజిల్లా.

మదనకామేశ్వర లేవ్యము

దుర్బలలపాలిటి సంతతి:— మేహము, నిక్కాక, కుక్ల నవ్వు, నిస్సత్తుక, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్లాప్తిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కు డబ్బీలు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851)

రోజుపున్న లేవ్యము:— ఇది నలభద్రమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము. 15 కు డబ్బీలు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. [1] పి. పి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెండిపే, నెల్లూరుజిల్లా.

సమకాలికాభి ప్రాయములు

కేల్కారుగారి రాజీనామా

శ్రీమంత్ నాగింనా చింతాచణ్ణి కేల్కారుగారు తా నన లంబించి మార్గమును సవరించికొనుట వెల్లడిన విషయముల నన్నిటిని సావధానమున పరిశీలించి చింతించి చివరకు మొ నవ్వుకొంటిమి. కార్యనిర్వాహక సంఘమునందలి సభ్యులు సంపూ ర్ణముగ నేక ప్రాయములు చేసిరి. అంతటివలెనా యను ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట కష్టపాత్యమే. ఒకప్పుడు గాంధీయమాతృ దు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు అఖిల భారత జాతీయ మహాసభాప సంఘము మొక్క సంక్రమితవర్గ మని అకస్మాత్తు దోషి ఆశ్చర్యము పలికించెను.

మంత్రవర్గములలో గూడ చాల విధములగు మంత్రవర్గ ములు గలవు. అంగ్లేయ మంత్రవర్గమునంటి దానియందు కేల్కారుగారికి తానొకసంఖ్యలు. కాని, కేల్కారుగారి వ్యక్తిత్వప్రాయములు చేరుగ నున్నను స్వీకృత మంత్రవర్గము వంటి దానియందు తానొకసంఖ్యలు. ప్రస్తుత సమయముననే కేల్కారుగారి రీతిశైలియు గావించుకొనుట కట్టి కారణములుగల వని ఎవరేని ప్రశ్నించవచ్చును. ఇట్టినున్నతమగు విషయమున హాకింతిగా భువికనుగు అర్హులవారైన కేల్కారుగారివై గురించుటయే తుది కారణమని జూపించబడెను. హాకింతిసాహి బుగారి నుద్దేశము, కేల్కారు సాహెబుగారి మధ్యను నేమి జరి 7 శో సంపూర్ణముగ స్వయముమనకేమియు వెలియగాన ఈవి షయమున నేమినిశ్చయించుటకునుమానవీయలేదు. అట్లునే ముటకు ఇప్పుడు గూడలేదు. హాకిము గారు ఈ అర్హులవారల నుద్దు మొగ మాటుముందలేదనియే యంగీకరించెను. ఇట్టివిజయగుట అసంభ వము కాని ఈ కారణముచే కేల్కారుగారిట్టిరచనగర్వ గడం గుట వ్యాయముగ నుండెనా? ఇట్టికారణపరంపరలో నిదియొ కటియనియు తుది కారణమనియు, ప్రస్తుత కారణమనియు జెప్పవచ్చును. మనమంగీకరింపవలెను. కాని కేల్కారు గారు రాబోవు మాసము 15 వతేదీ వరకును వేచియుండవలసినదని నూ చించెదము. అట్లు చేసిన యెడల జాతీయోపసంఘ సమావేశ కేసందర్భమున దనవాదనను బలపరుచు కొనుటకు సమాన స్వా తంత్ర్యముండదనవచ్చును. కాని వారివాదన కిదివిలువు నొసగ నాలదు. (జగ్గభూమి)

పండిత సన్తానమహాసభ

నెల్లూరు

నెల్లూరును డేల వాస్తవ్యులను చాలకాలము మదరాసు క్రిస్టియన్ కళాశాలలో సంస్కృతపండితులుగ నుండి ప్రస్తు తిము విశ్రాంతి నందుచున్న వారును కళలకాస్త్రపారంగతులును బహుభాషాభరణ వాదురీలును నగు బ్రహ్మశ్రీ వేదము వెంకట రాయశాస్త్రిలవారికి శ్రీధ్వారకాపీఠాధిపతులుగ శ్రీజగద్గురు శంక రాచార్య భాగ్యవంశస్థుల శ్రీ మహారాజులుగాను దయతో నను గ్రహించిన విషయము వారికొంగుటకై 17-8-1922 తేది నాడు పునమందిమున జిల్లాజడ్జిగారు శ్రీ వేంకటాచలపెట్టి గారి యాధిపత్యముకి ది నొకవహాసభ జరిగెను. అనేకులు నొప్పపండితులు వ్యాకరణులు మున్నగువారు సభ నలంక రించిరి. సభ శంకరాచార్యశ్రీకృష్ణుల వారంభమయ్యెను. అంతి శ్రీస్వామిలవారిపీఠము నలంకరించిన పండితులలో నొకరును కాశ్మీరదేశీవాస్తవ్యులు నగు శ్రీహృషీనాథరాయ పండితులు శ్రీస్వామిలవారిచే రిచింపబడిన ముగ్ధాశాస్త్రివచన శ్లోకములను నూలించి అటించిని ఇరువురు గ్రంథముగా నవా తిసభ్యులవైకర, మహాసహోపాధ్యాయ, సర్వతంత్ర స్వతంత్ర, వేదవేదాంగ శాస్త్రజాలమహాదధి, విద్యాదాన వ్రతమహాదధి, పండితరాజ అను బిరుదులను మంశపారం పర్యము జరుగవలసిన నెలకు నూటయేబది రూపాయల సత్కా రమును కుంతమాతృతలను నొసంగిరి. శ్రీశాస్త్రిగారు వానిని గ్రహించి తమకృతజ్ఞతాభాగ్యక ముల ప్రత్యుత్తరమును సం స్కృతభాషలో వ్రాసి హృషీనాథరాయ పండితులవారి కొసం గుటయే గాక ఆంధ్రమున నిహ్వశించి సభ్యుల నానందవారాని నొలలాడించిరి. తరువాత శ్రీమన్నా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారి యొక్కయు శ్రీగునుపాటి యేనాదిరెడ్డిగారియొక్కయు శ్రీ మైసంపాటి హనుమంత గౌరగారియొక్కయు మఱిగొందఱి యొక్కయు పద్యములతోడను మఱిగొన్ని యంపవ్యాసముల తోడను అభ్యుదయి యంపసంహారోపవ్యాసముతోడను సభ జయప్రదముగా నెఱవేరెను. తరువాత శ్రీ శాస్త్రిగారికి పెద్ద యుత్తివము జరిగెను. ఇట్టి పండితసమ్మానోత్సవము సింహపుర మిదివర కెన్నడును గాంచినయండలేదు.

ఈ క్రిందిపద్యములు జరుపబడెను

సీసమాతిక:— విద్యన్నుతుండగు వేంకటగిరిమహారాజ పూజిత కవిరాజరాజుశ్రీనాథరచనావికేసరథముల నాంధ్రజనల దేలించిన ఘనయతుండ:— శివానునినాటకము లాంధ్రవాడికి, గయినేనియొగిన కవిభండ: ఆంధ్రనాటకరాజ ముమించిన ప్రతాపవరనాటకవి భద్రగజము! భాగ్యుతి భారతీప్రతిభ యుట్టిదటంచు తెల్పించినకవిలిఖజుడు! సర్వంకమావ్యాఖ్య స మహర్షియొగిన, సార్థక వ్యాఖ్యాత్మి చక్రవర్తి సంస్కృతాంధ్రములకు జక్కని టీకలు మెండుగాఁ జేసిన పండితుండు! గద్యప్రబంధముల్ ఘననాటకములు, రచియించియొగిన సురభితుండు.

పంచపాది: శ్రీధర వేదము వేంకటరమణశాస్త్రి పుత్ర కవ్యుండు బుధలోక పూజకుండు, అస్మదాచార్య పాదుండు నకులితుండు వ్రావిదాంగ్గాంధ్ర దైవభరతులయందు, ప్రతిభ గాంచిన వేంకటరామశాస్త్రి (గునుపాటి ఏనాదిరెడ్డి)

ఉ. శంకరాచారి డనకల్పిత శక్య దృగంచలంబు లె, సంకెలలు దు కట్టుడడంబు కుకాశ్యకృతాఘరాశికి, కంఠమనై త్రిలింగజగదాధిపతియై యట్టి మా, వేంకట రాయశాస్త్రి కవివిందున కేను నమస్కరించెదకే. (పా. ఆదినా రాయణయ్య.) (ఒక విలేఖరుడు)

(8081) "కత్తికట్టలు" పెద్దకత్తికట్టలు ముద్రాపకము 1-8 రూ 4-8-0. దేవుడు కొనుచుంటి వికటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చులతో కలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి ఆద్యాన్ను పంపవలెను. బి. మొకటేశ్వర్లు అండ్ కో : బళ్లర్యు అండ్ కో రోడ్ రేపల్లె etc. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలిగ్రాఫికల్ ఆర్డరు: "పండితీయ" పెద్దాపురం.

తామర తైలము

తామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు తామర, తీట, గజ్జకి మంచిది డబ్బీ 1-8 0-8-0 మూత్రమే. అనేకయేండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగుడు సారులు రాదినతోడనే పోయినదని తెలమంది మాకు వ్రాసియున్నాడు దీనిని రాచిన మంటయొందిను. చర్యము నలు పెక్కదు. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసుబొంబాయి.

డిప్లోమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్నపురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరును, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ విద్యార్థిశ్రీ శీలురుగాను నుండు ఆయుర్వేదభూషణం పండిత యం. దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి (964-8497)

ఆయుష్వరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యోషధము

ఆయుష్వము, రక్తకోఠకము, ఓజస్వము, వృద్ధ్యము, బల్యము, వృన్యము, మేధ్యము, ప్రంసనము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్వ రసాయనమునకు" కలదు గనుక పాండురోగము, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాదియు, వృన్యరోగములు, తేయరోగము, ధాతునష్టము, ఉష్మాదము, మలబంధము, అక్షిణము ఈ వ్యాధులు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. శ్రీమై గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వ రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాలబలము కలుగును. ధాతుపుష్టిని కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగ మైనది ఆయుష్వరసాయనము. చిర్రో రోగములను హరించును. పెగవ్యాధులకు ఇదే వుత్తమ ఔషధము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. సీ 1-8 8-0-0

ఆర్యఔషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతావత్తములు!!

చింతించుటలో నుండవలసిన నిద్రోషధముల నేల కొనలేదు?

1. శాంతిమయిన కస్తూరిమృత్రికతో గుణములు నాకును నాకర్థకులకు అతివృత్తివలయున నన్ను 2. శా. విశ్వానాథ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-4! వాల్లేలబాగువిధి రంగూను, బళ్లారి. 3. శాంతిమయిన కస్తూరిమృత్రికతో గుణములు నాకును నాకర్థకులకు అతివృత్తివలయున 4. 50-300 మూత్రయుగల సీసా 1-8 8-0-0 5. మొదలు 6 సీసాలవరకు మూ 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, కిరణులకు, వృద్ధులకు, శ్రీమై బలము నిచ్చు ఔషధము మొదడు దుర్బలము, మలేపు, కలకేడిమి, మలబద్ధకము, అకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, కుబ్జము, మూలరోగము, స్వప్నస్థలనము, క్షుణ్ణులనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధుత్రము నిచ్చుచు బలమును గలిగించును. ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల ఔషధముగల బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0.

శ్యామనింపు:— మా శాంతాభారల సౌకర్యార్థమై వాగురోగులకుచే మద్రాసు, నెం 881 కింలు కట్టిపిడిలో మా వ్రాంతిని తెలియజేయు. తక్కువ ప్లలగు ప్రోత్సాహ మొనగ కొరదము. వి. పి. ఆర్. జువరాను వ్రాంచినది శంకుబద్ధ. (801-694) సాశ్వత వేంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారాధువ వైద్యశాల మునూను.

మరింత, వికాసపట్ల, రజితా.

శ్రీ మన్మథుని విశ్వానర వాచారస్యములవారు మా పురమునకు వేంచేసి అదిఃక పేటయందు జ్ఞానోపదేశ సభలు నాచించుచున్నారు. వెన్నుఁబడినందు తుయోగియందు వచ్చు చున్న ప్రాస్థానంబులందు పండితులగు ము. బాలకవి శిష్యాదుల కేతావధాని వోమా వేంకటస్వామిగుప్తగారు శ్రీవాణి సన్నిధిని అంధ్రభాషావిశేషములు అను విషయమును గూర్చి నుయోగంబుల కాలము చక్కగా నుపన్యసించి పరివారిని సంతసింపఁ జేసిరి. శ్రీవారును శ్రీగుప్తగారి నభినందింపచును నుపన్యసించిరి. అదివఱకు సాయంకాల మయిదుగంటలకు పను స్పృగాదు మగు కర్ములునకు ఒక సంవత్సరము మెల్లమెల్లకన్పన్న శ్రీగుప్తగారిని గౌరవించుచు పాతకాలాధన విద్యాదులు సభచేసి సన్మాన పత్ర మునగిరి. పిల్ల కంఠం.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922 సం॥రం ఆగస్టునెల 21-వ తేది

సోమవారము

అర్థము వేర?

అర్థము, వ్యవహారము అనుకొనిన రీతి నే జరిగినది. లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగము, సంస్కరణముల కుపద్రవమును సూచించుట లేదని, వికటకుటను ప్రభువుగారు వ్యాఖ్యానము చేసి యుండిరి. రీడింగు ప్రభువుగారును మొన్నటికన్నము అట్టి వ్యాఖ్యానమునే కావించియుండిరి. లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమునకు అసమ్మతి సూచించుటకు గాను ప్రముఖులు కొందరు రీడింగు ప్రభువుగారి యొద్దకు రాయబారము వెడలియుండిరి. వారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, రీడింగు ప్రభువుగారు లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమును సమర్థించుటకు తమ సామర్థ్యము నెంతయేని వినియోగించిరి. సుప్రసిద్ధన్యాయవాదు లగు రీడింగు ప్రభువుగారు ఏదియో సుకపక్షము వహించి వాదించి వ్యాఖ్యానము చేయగల సమర్థులగుటకు సందియములేదు. లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమునందు సందిగ్ధ మగు నంశముగాని ద్వంద్వార్థమునకు తా విచ్చేసి సంగతి గాని యున్నచో, రీడింగు ప్రభువువంటి న్యాయవాది తమ సామర్థ్యమును చూపించుటకు వీలుండెడిది. దురదృష్టవశమన లాయడు జార్జిగారి వాక్యములు స్పష్టముగ నున్నవి. తమ యభిప్రాయమును వారు ఖండితముగ వెల్లడించియుండిరి. లాయడు జార్జిగారు తమ వాక్యముల నుపసరిహరించుకొనడలచుచో, నుపసరిహరించుకొనవచ్చును. ఆ సంగతిని మరల స్పష్టముగ వెల్లడింపవలెను. అంతియగాని, వెనుకటి ప్రకటనముల కది భిన్నముగ లేదని రీడింగు ప్రభువుగారి ద్వారా లాయడు జార్జిగారు చెప్పించుట మాత్రము అసభ్యము. రీడింగు ప్రభువువంటి సమర్థుడు దానికి వ్యాఖ్యానము చేసి నమ్మికజూచినను, అటు కుటలేదు. అధికారవర్గాభిమానమునకు పాత్రులగు మితవాదులును జ్యేష్ఠపక్షమువారును గూడ, లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమున కొక్క విధముగనే అర్థము చేసిరి. వీ రందరును తమ భీతిని వెల్లడించి యుండిరి. వీ రందరును తప్పుపడియున్నారా? లాయడు జార్జిగారిపై వీరికి ప్రత్యేకక్రొధము గాని అసూయగాని ఎద్దీయులేదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిపై, వీరికింతవరకును అత్యంతవిశ్వాసము కదు. ఆ కారణముచేతనే విశ్వాసమును కోల్పోయిన సహాయనిరాకరణావలంబులను వీరు నిరసించుచుండిరి.

అట్టితీరి వీ రందరును దురభిప్రాయులైరిని యూహించుట కవకాశము లేదు. కలనల్ రైడ్జి ప్రజలు గూడ ఇటులనే అభిప్రాయపడి యుండిరి. అబ్బర్దురుపత్రిక లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమునకు పయికి కనుపించెడి అర్థమునే గ్రహించి, దానిని సమర్థించి యుండెను. డెయిలీ న్యూస్ పత్రికయు, ఆ పత్రికకు వ్రాసిన హెచ్. గ్రే అను వారును లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమునకు ఇట్టి యర్థమునే గ్రహించి దానిని ఖండించి యుండిరి. “లాయడు జార్జిగారి యుపన్యాసమును, 1917-వ సంవత్సరము ఆగస్టునందు సార్వభౌముడు గాడించిన ప్రకటనమును, పరస్పర విరుద్ధములుగ నుండెను,” అని గ్రేగారు వ్రాసిరి. “శాసనసభలు

అంగీకరించినను అంగీకరింప కున్నను, సివిలు సర్వీసును మాత్రము సాగించితీరవలె నను లాయడు జార్జిగారి ప్రకటనము తుంటితనముకంటె వేరు గాదు. ఒక చేతితో స్వపరిపాలనము నొసగుచు వేరొకచేతితో దీసివైచుట సాధ్యము గాదు. బ్రిటనుతో సంబంధ ముంచుకొనుట చాల లాభ కరము గాన భారతీయు లా సంబంధమును వదలు కొన నాశుభంతు రని మే మెంచుము. కాని, ఇతర అధినివేశ రాజ్యములకు వలెనే, భారతదేశమునకు గూడ ప్రజలచే నెన్నకొనబడిన శాసనసభలవారి విధానముల నమలులో బెట్టుటకు తన ఇష్టము వచ్చిన ఉద్యోగుల నియమించుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యముండవలెను” అని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక వ్రాసి నది. సివిలు సర్వీసువారిని గూర్చి లాయడు జార్జిగారు చెలిపిన సంగతులకు మరియొక అర్థమును సాధించుటకు వీలు గనపింపదు. బ్రిటీషు సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల యొక్కయు, బ్రిటీషు అధికారుల యొక్కయు సహాయమును భారతీయులు విడిచిపెట్టగల దిన మెన్నటి కయినను వచ్చు నని తాము భావింపజాల మనియు, లాయడు జార్జిగారు పలికిరి. ఇంతియగాక సివిలు సర్వీసువారు రాజ్యాంగమున కంతకును ఉక్కుచట్టమువంటివా రనియు వారు తేనిచో చట్టమంతయు కూలిపోవు ననియు లాయడు జార్జిగారు స్పష్టముగ తెలిపిరి. సర్వీసులు క్రమక్రమముగ భారతీయులపరము చేయబడు నని 1917-వ సంవత్సరపు ఆగస్టు ప్రకటనమునందు సూచింపబడినవాగ్దానమున కిది భంగకరము గాదా? 1919-వ సంవత్సరపు సంస్కరణశాసనమున కిది విరుద్ధము గాదా?

విరుద్ధమనియే డెయిలీ న్యూస్ పత్రికయు, గ్రే గారును సూచించి యుండిరి. లాయడు జార్జిగారి ఉక్కుచట్టపు ప్రశంసను రీడింగు ప్రభువుగారు రెటుల సమర్థించిరో యని కనుగొనుటకు వారి యుపన్యాసము నంతను పరికించినను లాభము లేక పోయెను. సివిలు సర్వీసువారి భయమును తొలగించి వారిలో విశ్వాసమును బుట్టించుట, లాయడు జార్జిగారి యుద్దేశ మని రీడింగు ప్రభువుగారు పలికిరి. అటులగుచో, వారు తమహద్దు దాటి సివిలు సర్వీసు యద్యోగులు శాశ్వతముగ నిలిచియుండవలె నని పలుకుటలకో తెలియకున్నది. ఇది అతిశయోక్తి యని గాని, తప్పుని గాని శొందరలో జారిన సంగతి యని గాని రీడింగు ప్రభువుగారు తలంచునెడల; వారటుల తెలిపియుండవలసినది. వారటుల తెలుపక బోవుటబట్టి, సివిలు సర్వీసు విషయమై లాయడు జార్జిగారు సూచించిన వాక్యములకు వేరొక అర్థము లేదని స్పష్టమగును. బ్రిటీషు సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు రాజ్యాంగమునకు మూలస్తంభముగ నుండగ, ఇక స్వపరిపాలనాధికారమునకు తామెలులును? సంస్కరణము లెంత విశాల మగున నును నేమి? వానిని కొనసాగించెడి వారు, సివిలు సర్వీసు వారే గద. భారతవర్షమునకు తన యిచ్చవచ్చిన నొకరు లను నియమించుకొని పరిపాలనము జరిపించుకొనుటకు అధికారము లభించనంతవరకు, స్వపరిపాలనము ననుభవింపజాలరు. రీడింగు ప్రభువుగారు రెంత సమర్థించిన నేమి, ప్రధానముగ నిలోపమును కప్పి పుచ్చ జాలకబోయిరి. ఇందుకు వేరు అర్థము గల దనుట పరిహాసాస్పదము. లాయడు జార్జిగారు అనుటయు, లేదన్నట్లుయు క్రొత్తవిగవు. మహమ్మదీయులకు జేసిన వాగ్దానమునకు వారు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట లేదా? వీరు మొదట ప్రతిపాదించిన స్వయం నిర్ణయసూత్ర మేమూలా దాగెనో తెలియదు. జిన్ హా సమా వేశమునందు లాయడు జార్జిగారు చెలిపిన వాక్యములను గూర్చి కలనల్ ముదయించి యుండలేదా?

లాయడు జార్జిగారు చెప్పునట్లును స్పష్టము గను అసందిగ్ధముగను నుండునని, రీడింగు ప్రభువు గారే సూచించిరి. నిజమే. ఆ కారణముచేతనే, భారతదేశ ప్రముఖులలో నిపుడు కలనల్ ముదయించెను. వారు అర్థమును గ్రహించుటలో పొరబడి యుండిరి. ప్రధాన విషయ మగు సివిలు సర్వీసును గూర్చి ప్రధానమంత్రిని రీడింగు ప్రభువు సమర్థింప జాలకబోయినను, పరీక్ష యను పదమునందలి యంతర్భాగమును చెప్పదొడంగిరి. సంస్కరణములు పరీక్ష యనియు, వానిని పరీక్షగను, ముఖ్య మగు పెద్ద పరీక్షగను, అయినను పరీక్షగను మాత్రమే భావింపవలయు ననియు, లాయడు జార్జిగారు నొక్కివక్కాణించిరి. రాయబారు లిసంగతిని ఖండించుచు, 20 ఆగస్టు ప్రకటనమునకును, సంస్కరణ శాసనపు పీఠిక కు ను, 1921 సంవత్సరమునందు సార్వభౌముడు వంపిన సందేశమునందలి “అనేక సంవత్సరముల నుండియు పలుతరముల నుండియు దేశ భక్తియురాజభక్తియుగల భారతీయులు స్వరాజ్యమును గూర్చి కలవరించుచుండిరి, నేడు నానామూల్యములో స్వరాజ్యరంధ్రము మీకు గలిగినది. ఇతర అధినివేశ రాజ్యములవారి నుభవింపచున్న స్వేచ్ఛవైపున కభివృద్ధి జెందుటకు విశాలానకాశ మొత్తేని గలదు” అను వాక్యములకును ఇయ్యది భిన్నముగ నున్నదని చెలిపిరి. అట్టి యూహ కవకాశము లేదని రీడింగు ప్రభువుగారి తలంపు. సంస్కరణములు క్రొత్త రాజ్యాంగపరీక్ష యగుటచే, వానిని పరీక్ష యని భావించుట తక్కుగాదని, రీడింగు ప్రభువుగారి యుద్దేశము. క్రొత్త శ్రావ ద్రోక్కునపుడు దానిని పరీక్ష యనుట సహజమేనని రాజప్రతినిధిగారు సమర్థించిరి. పరీక్ష యనగ, సంస్కరణముల నెప్పుడు పట్టిన నప్పుడు రద్దుజేయుటకు వీలు గలది యని భావింపవలసియుండును. ఇంతియగాక, ప్రజా పరిపాలనము హిందూదేశమునకు క్రొత్త యనియు, అది ఎంతవరకీ దేశమున కొనసాగునో జెప్పుటకు వీలు లేదనియు, లాయడు జార్జిగారు తమ సందియమును వెలిబుచ్చి యుండిరి. ఇట్టి స్థితిలో పరీక్ష యను పదమునకు రెండు అర్థములుండునా? ప్రధానమంత్రిగా రెటుల డెలుపుటలో యుద్దేశ మేమైయుండునో రీడింగు ప్రభువుగారు రూపొందిరి. సహాయనిరాకరణపక్షమువారు శాసన సభలలో తేరి, పరిపాలనమును స్తంభింపజేయుదురను భయముతో, వారి నుద్దేశించి లాయడు జార్జిగారు ముందుగ మునలించిరిని, రీడింగు ప్రభువుగారు డెలుపుచు మితవాదులభయమును భావ జూచుచున్నారు.

జాతీయవాదులు. శాసనసభలలో తీరుటకు నిలుచుచుండ, ప్రజలు వారిపేర్లనుకొనుచో సంస్కరణముల విషయమై లాయడు జార్జిగారు మరల మోచించెద రనుట బట్టి, ప్రజల ఎన్నిక హక్కులను వారు తొలగించెద రనుట స్పష్టమే గద. ప్రజల ఎన్నికహక్కును దొలగించుట మితవాదుల కయినను రుచించునా? తమ యిచ్చవచ్చినవారిని ఎన్నుకొనుటకయినను ఓటర్లకు హక్కు లేనియెడల సంస్కరణముల మూలమే అంతరించును. “ప్రస్తుత శాసనసభలలోని సభ్యులవలె ముందు వచ్చెడి వారును మహమ్మదీయులను శ్రద్ధగను పనిచేసెడి మితవాదప్రవృత్తి గలవారే వచ్చురో లేక బ్రిటీషు పరిపాలనకు భంగకరమైనట్టియు ప్రమాదకరమైన కార్యవిధానమును బన్నునట్టియు వానిని ఎన్నుకొందురో చూడవలసి యున్నది. అందువలననే పరీక్షాకాలము కష్ట కాలము ముందు రానున్నదని నే జెప్పియుంటిని. శాసనసభ్యులందఱిమూర్ఖుండి, భారతప్రజానాయకులు అట్టి యుద్దేశముతోనే ప్రవేశించిరేని మనము జగ్రత్తపడవలసియుండును.

ఒక్క విషయమునుమాత్రము మనము స్పష్టపరుపవలయును. బ్రిటను తన బాధ్యతను భారతదేశమున కొప్పుగించి దని తెలియజెప్పవలెను. అది మన దేశ రాజ్యాంగసీతయే గాక ప్రజల విశ్వాసమును బొందిన ప్రతిదేశ రాజ్యాంగవర్గమును ఆ సీతినే గమనించును. ఈ విషయము మన దేశమునందు కన్న ముఖ్యముగ భారతదేశమున కెరుకపరుచుట యత్యవసరము." అని లాయడు జార్జిగారు నుడివి యుండిరి. ఇంతియగాక "మన బాధ్యతలనుకారము మనము నిలుతుము. వాని నిర్వహణముకొర కెట్టి చర్యల బుచ్చుకొనదగును" వానిని తప్పుకొనుచుము" అని గూడ తెలిపియుండిరి. వీని యర్థ మేమి? నిరాకరణావలంబులను ప్రజలు శాసనసభల కంపుచో, సంస్కరణములు మారిపోవుననియే గద. నిరాకరణావలంబులు శాసనసభలలో బ్రవేశించుచో జాగ్రత్తపడవలసియుండు ననగ, అర మదియే గద. బ్రిటను తన బాధ్యతను ఇండియాకు వప్పగించదనియు, దానిని నిర్వహించుట కెట్టి చర్యల నయినను దినుకొను ననియు, "బ్రిటీషు సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు ప్రభుత్వభవనములకు పునాదులవంటివారు, ఈ పునాదుల నాధారముగ నైకొని ఎట్టి గొప్ప భవనము నయినను నిర్మింపవచ్చును. కాని, యీ పునాదులు లేకున్న భవనము కూలిపోవు" ననియు ఇత్యాదివాక్యములవలన ఒక్కటే అర్థము సురించుట లేదా?

సంస్కరణములు పరీక్ష యచ విషయమును రీడింగు ప్రభువుగారు నిరసించుటకు మారుగ, నాచును దానిని సమర్థించియుండుటబట్టి, జాతీయవాదులు సంస్కరణములను అసలే నిరాకరించి యుండుటతో కడు సూక్ష్మదృష్టితో ప్రవర్తించి రని విదితము గాగలదు. ఒక్కవిధముగ రీడింగుప్రభువుగారు చెప్పిన సంగతియు నిజమే. సంస్కరణములందు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము ఆదర్శముగ సూచింపబడినను, దానిని తేరుటకు దాటవలసిన యంతరములను, వాని కాలపరిమితిని నిర్ణయించేసి అధికారము పార్లమెంటునధివాసికి హస్తగతమై యుండుటచే, ప్రజలకు చేకూరిన యధికారము పరీక్షారూపమున చాలుచున్నది. సివిలు సర్వీసు శాస్త్రముగ నుండ, మంత్రీవదనము మొరలగునవి తాత్కాలికము లగుచున్నవి. లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమునకును, మాండూగూగారి ప్రతిపాదనమునకును ఈ వద్దే ముగియవలెను. మొత్తముమీద రెండును ప్రజలకు ప్రయోజనకరము లగుచున్నవి. స్వయంనిర్ణయాధికారము ప్రజలకు చేకూరవలెననకు ఎట్టి సంస్కరణములయినను స్వపరిపాలనమునకు మార్గము జూపజాలవు. అట్టి యధికారమును సంపాదించుటకే దేశము తన శక్తిని వినియోగింపవలయును. లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమును గని తత్తరపాటు జేరిన మితవాదనాయకులు రీడింగు ప్రభువుగారి వ్యాఖ్యానముతో సంతృప్తిజేసి వారికి కృతజ్ఞత తెలిపెదకో, లేక లాయడు జార్జిగారు తమ వాక్యముల నుపసంహరించుకొని తప్పుసంగీకరించువరకు అసమ్మతిని తెలుపుచుందురో చూడవలయును. జాతీయవాదులకు మాత్రము లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగము చిత్తస్థైర్యము నెటుల చలించజేయలేదో, రీడింగుప్రభువుగారి వ్యాఖ్యానమును అటులనే కావించజాలదు. ఇట్టి విషయములకు కలత జేందక, తమ జన్మస్వత్వ మగు స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు వారు ఏకదీక్షతో పాటుబడుచో, లాయడుజార్జి రీడింగు ప్రభువుల ప్రసంగముల బోలు యుపన్యాసము లెన్నియైనను వారి మనోరథస్థితి నడ్డగింపజాలవు.

కీర్తి శేఖర గు వారణాసి సూర్యరావు పంతులుగారు

ఆంధ్రప్రముఖులును, ఇంగ్లీషు పైకీలు కంపెనీ భాగస్వాములును, సాధువర్తనులు నగు వారణాసి సూర్యరావు పంతులుగారు నిన్నటివరము బ్రిటిష్ కేసునందలి స్వహామునందు కాలధర్మము నొంది రని తెలుపుట కెంతయు విచారించుచున్నాము. చనిపోవుననికీ వీరికి నలువది వత్సరములు దాటి యుండును. సన్నిపాతజ్వరపీడితుడై, వీరింత యకాలమృత్యువాత బడు తెంతయు సంతాపకరము. చెన్నపురియందు వ్యాపారమున పేరొందిన ఆంధ్రులలో, సూర్యరావుగారు రొక్కరు. ఆంధ్ర ప్రజాహితేవీరమునందు వీరు పాల్గొనుచుండిరి. ఆంధ్రసభాకార్యనిర్వాహకులలో నొకరుగ నుండి దాని పురోభివృద్ధికై వీరు కమిషన్ల నహించిరి. సుగుణవిలాససభలో వీరు ప్రాముఖ్యులుగ నుండిరి. ఇంతియగాక, మతసంబంధ మయిన వ్యవహారములందు వారికి అభివేతము గలదు. స్వామీ రఘునాథ రాయగారి ఆత్మశత్రుత్వాస్త్ర మను గ్రంథమును సూర్యరావుగారు ప్రచురించి, తత్వజ్ఞులు వులకుపకార మొనర్చిరి. వీరిమరణము, చెన్నపురి ఆంధ్రులలో తీరనికొరతను గలిగించుచున్నది. వీరి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని బ్రసాదించుగాక!

ఎవ్వరు పాపాగారు
ఎవ్వరు పాపాగారు బాల్మికికులలో పోరాడుచు చనిపోయి రను వార్తను చూచుచు పంపుచున్నాడు. ఎవ్వరు పాపాగారు తుర్కీదేశమునందలి విప్లవనాయకులలో ప్రధానులుగ నుండిరి. వీరి ప్రజావిశేషముగత యుద్ధమునందు పాగడ్డ గాంచెను. తుర్కీ రాజ్యాంగము మారిన పిమ్మట, తుర్కీ యభివృద్ధికి వీరు విశేషముగ పాలుబడిరి. వీరికిని కమాల్ పాపాగారికిని సరిపడక, యుద్ధాంతరము వీరు నెలువలకుపోయినను, తుర్కీపై సభిమానమును విడువలేదు. కమాల్ పాపాకు బాల్మికికులయండ యుండగ, ఎవ్వర్ పాపాకు బాల్మికికులనిన గిట్టకుండెను. బాల్మికికులలో వీరు పోరు నలుపుచుండిరి. ఆ పోరులోనే మరణింపటము ఇప్పుడు తెలియచున్నది. ఇటీవల ఆంగ్లా పాలకులగు కమాల్ పాపాగారికిని, ఎవ్వరు పాపాగారికిని సుధి గుడుగు నని సూచింపబడెను. కాని అది జరిగినటుల గనుపించదు. ఎవ్వరు పాపాగారి యభిప్రాయములు ఇతరతురుష్కనాయకులయభిప్రాయములకు భిన్నముగ నున్నను, వారి మాతృదేశభిమానమును ఎవ్వరును శంకింపజాలరు.

ఇరువదివేల పానులు
లాయడు జార్జిగారు తమ జీవితచారిత్రమును వ్రాసెద రని ఇటీవల ప్రచురింపబడెను. చచ్చిల్ మంత్రుగారుగూడ ఈ మార్గము నవలంబించెద రని రూటరు తెలుపుచున్నాడు. ఈ సంవత్సరము ముగియులోపల, చచ్చిల్ గారు స్వీయచారిత్రమును ముగించెద రనియు, ఇందుకు వారికి ఇరువది వేల పాను లొసగబడు ననియు వార్త తెలుపుచున్నది. ఆంగ్లేయోద్యోగు లికమీద ఏ త్రోవ దొక్కి విశేషధనము గడించెద రని నమ్మచుచును.

ఉదారముద్ది
అగ్రీకాపర్యటనమునందు ఆంధ్రాను గారికి సన్మాన పూర్వకముగ నిచ్చిన బహుమానముల నన్నిటిని, వారు తిలకు స్వరాజ్యనిధి కొనగిరి. ఆంధ్రానుగారు గడించిన క్రికి ఇక్కార్యము మరింత వన్నెచెచ్చు ననుటకు సందియము లేదు.

స్థానికవార్తలు

కార్పొరేషన్ యెల్లనూ:— 19 తేదీని జరిగిన కార్పొరేషన్ 8 వ డివిజన్ ఎన్నికలలో శ్రీరాములునాయుడుగారు ఎన్నికగాంచిరి.

జంతుహింసానివారకసంఘము:— వెపేరపుట వ ప్రాటపైంటుకాలేయందు శేపు మంగళవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు శ్రీయుత ఎన్. సి. రంగస్వామియ్యంగారు భూతదహనుగార్చి మాజులందరు యుపన్యాస మొనరించుదు.

చెన్నపురి దేశీయ సమాజము:— కల్లడై తురిని దాక్టరు శంకర నారాయణయ్యగారు వై సమాజపు ఆదరణక్రింద శేపు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు తిలకు విజయము అను కాలక్షేపము జరుపుదురు. సమాజసభ్యు లెల్లరు బంధుమిత్రులతో రా బ్రాధికులు- కే. భాస్కర, కార్యదర్శి.

భారత ఆయుర్వేద మహామండలి:— ఆయుర్వేదాచార్య ఎన్. మాధవమూసగురు ఆయుర్వేదమహామండలి కార్యదర్శిపదవిని విద్యాపీఠమునకును రాజీనామా నొసంగిరి. వేపేరపుట పండిత ఎం. దొరస్వామి అయ్యంగారును 19 వారి సూక్ష్మ ఎల్మెంటరీ నన్ను దాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకలిగారును కార్యదర్శులుగ నెన్నుకొనినందున ఉత్తీర్ణత్యక్తరములను వీరిరువురిలో నెవరైనను వ్రాయవచ్చును.

కృష్ణమందిరసభ-మురళీగానము:— 34-వ న: 4 ను హా శ్రీజయంతి యుత్సవము:— చెన్నపురి, కెడ్డునాయుని కేట నందా ముత్తియప్పకీ వీధి, 97-వ న భక్తల శ్రీకృష్ణమందిరమున 1922-వ సం. ఆగస్టునెల 22-వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రం 6-30 గంటలకు వైగా గోపాలాచార్యులవారి వలన విల్లిస్సగోపాలకచేరి జరుపబడును. పాండరంగ అయ్యంగారు, జీవీయ, ఉడువమత్తుపెట్లగారు వ్యవసంగం, వేలాయధంబిళ్లగారు కంఠిరా.

తిలకుగ్రంథాలయము:— శేపు మంగళవారము 22 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు నెం. 83 గిడ్డంగివీధి యందును వై గ్రంథాలయ భవనమందు శ్రీయుత వి. వెంకటేశ్వయ్యగారు "నాటకముల యభివృద్ధి"ని గురించి యుపన్యాసింతురు. ఏకైక సభకు మ-రా-రా-ప్ర ప్రాధానం యన్. కె. ఆగ్నేయనారాయణయ్యగారు యం. ఏ. గారు ఆగ్రాసభాధిపత్యము వహింతురు. భాషాభిమాను లెల్లరును విచ్చేయ బ్రాధికులు. వి. వెం. గోపాలకృష్ణరావు సహకార్యదర్శి.

మదరాసుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము:— బాట్లపును పగతాలవర్తకుల కీధి యుత్తరసరిహద్దుక శేపుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఒకవహిరంగసభ జరుగును. శ్రీయుత ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, వి. చక్రేయ్యగారు, ఎం. కంగారజేలు తెట్టిగారు, అగ్నేశెట్టి కమాధస్వామి తెట్టిగారు, అదికేశనాయకరుగారు ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి యుపన్యాసింతురు. ఇప్పుటికి కాంగ్రెసుసభ్యులగ చేరినవారు ఒక్కొక్కరు ఒక 0.4-0 ల తీసికొని సభకు రావలెనని కార్యదర్శి వి. చక్రేరయ్యగారు వ్రాయుచున్నాడు.

బొంబాయివైద్యశాల

బొంబాయి వైద్యశాలను
ప్రభుత్వప్రకటనము
చికిత్స నందుచున్న బొంబాయిగూడ వైద్యశాలకురే నని దొరతనమునాయును సర్వసజరలునుచూడ నెట్టి ఉత్తరవులను పంపలేదు. అట్లు వైద్యశాలబడినవారిలో నిద్రు వైద్యశాలావరణలోనే చనిపోయి రనువార్త నిరాధారము. ఇట్టి అసత్య వార్తలను ప్రకటించిన పత్రికలవైద్యక జరుపుతున్నగూర్చి ఆలోచనలొ నున్నది. వైద్యశాలను కదలినచో వాంకట్టి ప్రమాదమును కలుగదని వైద్యులకు తోచిన వారిని మాత్రమే పంపివేసిరిగాని మరిఎవ్వరిని వైద్యశాలకును భరణదత్తే యిబ్బంది కలిగినందున ఆకషరముగ వైద్యశాలలో నుంచక తీరదని తోచిన వారినిమాత్రమే యిప్పుడు చేర్చుకొనుచున్నా రని ప్రకటించబడెను.

(*)

1. అభిలభ్యతయోగములకు మూర్ఖపియనుటలే నిత్యమిం చెనునంత కాదు కాని ములన్నిటి మందును ఉద్వేగ

ముల పరిమిత మొక్కలను నుండి వ. కాని భారత రిక్రూటు లను తీసికొన మొనరించునట్లుగా కట్టడి కట్టము తిప్పటికే తెలిపినట్లున్నది.

రాష్ట్రవియోమకము

భారత పోలీసు సేవకై భారతదేశమునకు జరిగిడి పరిక్షణ రాష్ట్రముల బట్టి జరుగు చున్నది. వి. సి. ఎస్. కై నియమించు భారతదేశములను వారివారిరాష్ట్రములకై ప్రత్యేకింపవలెనని ప్రజల కోరికను నున్నది. తరుచు నిర్ణయించబడిన కార్యక్రమమును తమకు లోబడిన వారే యుండి నిర్వహించవలెనని కానవచ్చును. కాని యుగోపయోగములను రిక్రూటుమొంటు నాపిన భారతీయుల యుద్ధాత్ములు రాష్ట్రములబట్టి చేయబడుట తప్పనిది యగును.

రాష్ట్ర వియోమకమునే నిర్ణయించుచో, ఆవియోమకమును నిర్ణయించుట జరుగవచ్చునని తోచుచున్నది.

ఆ. ఆయుర్వ్యవస్థను ప్రభుత్వవారిలో కలుపవచ్చును. ఆ. కొంతసంఖ్య యుద్ధాత్ములు భారతదేశనే ఈయం యుద్ధాత్ములలో నొక ప్రత్యేకతగణించి నుంచవచ్చును.

ప్రభుత్వ లక్ష సంవత్సరముల విషయము లింకను నెన్నియో గలవు.

స్థానిక ప్రభుత్వములు ముఖ్యముగా నీకిందివిషయములను నూర్చి యుద్ధాత్ముల తెలుపవలసి యుండును.

అ. ప్రభుత్వ ముఖ్యభారతయుద్ధాత్ములలో జేర్చబడిన యుగోపయోగ రిక్రూటు మొంటును తప్పకుండా చాలవరకు తగ్గించుటయో జరుగవలెనా? ఆ. అట్లగుచో ఏకాభిప్రాయము ఏమిటి?

2. యుగోపయోగ రిక్రూటు మొంటును ఆ పుటయో చాలవరకు తగ్గించుటయో నిశ్చయించిన:

అ. యుగోపయోగము కేవలము యుద్ధాత్ములము రాష్ట్రముల బట్టి ప్రత్యేకింపవలెనా?

ఆ. రాష్ట్రముల బట్టి ప్రత్యేకించవలెనని నిర్ణయించుచో, ప్రభుత్వ యుద్ధాత్ములలో కలుపవలెనా లేక ప్రత్యేక తగణించి నుంచవలెనా?

ఈ కట్టమెట్టియు ముఖ్యమెట్టియు విషయములను నూర్చి తగిన సమాధాన మొసగుటకు స్థానిక ప్రభుత్వములకు వ్యవధియుండవలెనని భారత ప్రభుత్వమునా రెండుగురు. అయినను వీరినిన్నిటిని పరిశీలించి అలస్యము లేకుండ సాధ్యమైనంత ప్రయత్నము జరిపిన వాగున నుండునని తెలుచుచున్నాను.

ఇట్లు విధేయుడు,

ఎస్. పి. ఓ. జానల్

భారత ప్రభుత్వ కార్యదర్శి

చర్చిల్లు చర్చిల్లు

లాయరు జాతిగారలనే చర్చిల్లుగానుగూడ తమవరిత్రమును వ్రాయుచుండిరి. ఈ సందర్భరాంతములో పుస్తకమును ముగించుట కంగీకరించిరి. ఇందులకు వీరికి 20 నేల సకరముల వచ్చును.

“రాత్రీ” నాకావిమాదము

అందను ఆగస్టు 19:— ఆగస్టు 9 వ తేదీరాత్రి న్యూ ఫౌండుల్యాంతునందు అమరావతియందున్న నొడ్డుపట్టిక బ్రిటిష్ ముక్రాయిలకు “రాత్రీ” సుండిరీకరింపబడిన ప్రయాణికులలో నైదుగురులనుండియును లింగులనుకు వచ్చి తమతమ గృహములకు జనుచుండిరి. వీరు తమవర్తనమును గోల్పోయిరి. ప్రయాణికుల ముందుకొండ నుండి తిప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచుండగా ఒడ్డుపట్టిక పని ప్రయాణికులు వెలుపుచుండిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి దక్షిణ అమెరికాకు నాకా ప్రయాణికులకు తగ్గించుటకు నాకాసభ్యులు యత్నించుచున్నవి. ఇదివరకు 415 చాలర్ల ఒకటవ తరగతిరేటు నాకాపోను 315 చాలర్లకు తగ్గించుటను.

బిల్లుప్రభు విచారణసంఘమువేదికము

అందను, ఆగస్టు 17:—భారత విద్యార్థులవిచారణసంఘమువేదికమునకు ఏద్రీక్షముగ నుండునని వెల్లడియచున్నది. బిల్లు ప్రభుత్వ భారతదేశమునకు వచ్చినపుడు భారతదేశములోని సభ్యులవలె చిత్తశుద్ధివలెను ఇంగ్లండులోని సభ్యులంగీకరించిరి. ఈ నివేదికము త్వరలోనే వెలువడును.

సార్వభౌముడు తన వ్యయమును తగ్గించుట

అందను ఆగస్టు 18:—సార్వభౌముడు తన కుటుంబవ్యయమును తగ్గించి సంవత్సరమునకు 10000 పతరముల వ్యయమును తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుచుండెను.

పదేరి ఎరిల్లు

విరిష్టు నిష్టవము

గ్రీష్మకాలి సంవత్సరము

ప్రభుత్వపటాలముల విజయము

అందను, ఆగస్టు 18:—గ్రీష్మకాలి ఉయిలునామాకు ఈక్రిందిసందేశము చేర్చబడి యుండెను. సంయుక్తమండలిక పక్షమున రృథముగ నిలుపువలె విషయజాతికి దెలుపును. వారి జాతికిది ఆర్థిక మోక్షమును నొసగును. అట్లు నిలచుట వారిజాతి కావశ్యకము.

డండల్లు పట్టుకొనబడుట

అందను, ఆగస్టు 17:—డండల్లునందు ప్రజాస్వామ్యవాదులు తమస్థానములను జలకయకొని పోరాటమును నున్నట్లు మొనర్చు కొనిన నుచు ల ద్వ ల్లు ప్రాతి కూ ల్యముతోడనే ప్రభుత్వ పటాలములు డండల్లును నశపరచుకొనెను. ఇదివరకు క్షిప్రమున పట్టుకొనబడుట దిది వరకు పలుమార్లు విఫలమైన నిరసన పటాలములు, గాలి పతి పటాలముగా నుండుటచే నతివ్యయమై 16 వ తేదీ యందయము క్షిప్రమున దిగి వెళుకకు పోవుచున్న ప్రజాస్వామ్యవాదులలో చాలవేపు పోరిరి. ప్రభుత్వపటాలములు నుండుట ననుచున్నది. ఇంతవరకు గ్రీన్ మోరు, కాలింగు ఫర్ ఆను పట్టణములను తిరిగి పట్టుకొనిరి.

ప్రజాస్వామ్యవాదులు పర్యవేక్షణను పొందుట

అందను, ఆగస్టు 19:—కాంటన్మెంట్, న్యూమార్కెట్టు గ్రీన్ మోరు లను ప్రభుత్వ పటాలములు పట్టుకొనబడుటతో ప్రజాస్వామ్యవాదుల తుడిచిపెట్టబోరాటము ముగిసెను. ఇట్లుమై మిగిలియున్న ప్రజాస్వామ్యవాదులు పర్యవేక్షణను పొందిరి. అచ్చటచ్చట దిరుగుచు ప్రభుత్వపటాలము నెరుచుచున్నట్టియు, పట్టణముల నెరుచుచున్నట్టియు ప్రజాస్వామ్యవాదులగుంపులను చుట్టుముట్టి అణచివేయుమిగిలియున్నది. మనోగను జిల్లానుందు ప్రజాస్వామ్యవాదులు పట్టణముల నధికముగ నెరుచుచుండిరి. ఇంతవరకు ప్రజాస్వామ్యవాదులు మాడుకార్యముల నెదిర్చి 900 సవరణలను నొనగొనిపోయిరి.

ప్రజాస్వామ్యవాదులు దెగ్గాన్సు బరిహారకర్తల నెదిర్చికాక తుదకు వెళుకకు నొట్టివేయబడిరి. దక్షిణ సమీపమునందు గత రాత్రితంతయు, తుపాకీ మోయుట నుండు గుండుముడు కట్టములను అధికముగ విరిపించుటచే ప్రజలు కలవరపడిరి.

పర్షియను విప్లవకారులు

అందను ఆగస్టు 18:—270 నుండి పైనికులు గల పర్షియను ప్రభుత్వ పటాలము ఇప్పోవానునుండి అరబిస్తాను నకు జనుచుండగా మార్గమధ్యమున తుగ్లూ తెగవారు వారి నెదిర్చిరి. పోరాటము నందు ప్రభుత్వపటాలములలో 100 నుండికంటే నధికముగ నానులైరి అంతయుకాక ఒక సంఖ్య అన్ని ఆయుధములను గోల్పోయిరి మిగిలినవారు ఇప్పోవానునకు తిరిగివచ్చిరి.

సియోగోను పోరాటము విడిగిన తరువాతి ప్రభుత్వపటాలములు ఉరుగు నునై పుండు నడచుచున్నవి.

రష్యానుందలి విదేశీయుల సొత్తులు

న్యూయార్కు ఆగస్టు 18:—సూప్రానుండి అసాగ్ని నీయేలెడుప్రెస్సు కంటివార్త ఇట్లుదెలుపుచుండెను:—పేగున సమావేశసందర్భమున రష్యాలోని విదేశీయుల సొత్తులకు పట్టపరిహరము లొనర్చుట సంక్రామణములను సమర్థులను మాస్కో ప్రభుత్వమువారికి తిరిగియాలోచింపవలెనని కోరవలసి తిట్టివాపుగాక గాదించినవాగ్దానముగై క్రేనియాకుగూడ వర్తింతునా యని సూప్రా ప్రభుత్వమును అచ్చటి బ్రిటిష్ వాణిజ్య సంఘాధ్యక్షుడు ప్రశ్నించగా మిగ్గినుండలి పేగునమావేశము ను వదలివేసెను గాక ఆ వాగ్దానము లన్నియు రద్దగావింపబడినవి మాస్కో ప్రభుత్వమువారు ప్రశ్నిస్తిరమిచ్చిరి.

ఎస్పెరు పాపాగారు

మరణించినవాడు

న్యూయార్కు ఆగస్టు 19:—జాఖా రాకు తూర్పుభాగమున ఎస్పెరుపాపాగారు బోల్షివిక్కుపటాలములలో బోకుచు పాతువయి, కాక్యూనిఫారము చుట్టుతో పడిపోయె ననియు వారనికేరి మునై నైరు:న్నిలగాయములు గలవనియు మాస్కో యుండిలి సోవియట్ల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సమీప ప్రాంతము

గ్రీకుల యసమృద్ధి

విశేష ఆగస్టు 19:—అయోనియాకు గ్వెనెపాలాము నొసగు విషయమున మిగ్గినుండలివా రంపిన యసమృద్ధి లేఖను గ్రీకు శక్తిలు తీవ్రముగ ఖండించుచుండెను. గ్రీకులపై నధికారము చెలాయించుటకు మిత్రమండలికి, పలాధికర్యములకు తప్ప, మిగిలే ఇంగ్లండును లేదని “కెఫ్ఫోస్” అను వార్తాపత్రిక వ్రాయుచుండెను. ఈ సూక్రమున, చలెట్టా సరిహద్దుల నిర్ణయమునందు గ్రీకు లంగీకరించిరి. అయోనియాకుమాత్ర మది వర్తింపజాలదు.

సర్. బెసిల్ బహరాఫ్

స్మిర్నాయందు బ్యాంకును నెలకొల్పుట

అందను ఆగస్టు 18:—కాంస్టా టినోపిలునుండి ట్రెమ్సు పత్రికావిలేఖను దెలుల దెలుపుచుండెను. నేమనలు బ్యాంకు అఫ్ అయోనియా అను పేరి స్మిర్నాయందు బ్యాంకును స్థాపించుటకుగాను సర్. బెసిల్ బహరాఫ్ గారి నాజమాన్యమున చాలమంది ధనస్వాములు గ్రీకు ప్రభుత్వముతో రాయబారములను జరుపుచుండిరి. ఈపాక్కుల నొసగుయెడల గ్రీకు ప్రభుత్వమునకు అధికసహాయ మొసర్చుటకు సర్. బెసిల్ బహరాఫ్ వార్తాసమేతముగ అయోనియాకు స్వాతంత్ర్య మొసగు విషయమున మిగ్గినుండలి పత్రికాముగ నుండెను గాన ఈరాయబారములు వెంటనే సఫలములు గాజాలవు.

పరాను అమెరికాములు

వాషింగ్టను, ఆగస్టు 17:—పరానునా రమెరికా వారి కొనగలసిన ఋణములను చెల్లించుటకు నూర్చి పరాను ప్రతినిధియగు పర్మెంటియరు గారు సంయుక్త రాష్ట్ర ఆర్థికశా. భాగికాలలో వర్ణించిరి. కాని ఎట్టిపరిష్కారమును గురురలేదు పరానువారు చెల్లింపవలసిన ఋణములను గురించి పరానుప్రభుత్వమునా రెమి చేయునని దెలుపుటకుగాను అమెరికావారు పరాను ప్రభుత్వము నాహ్వనించిరి. కాని పర్మెంటియరు గారు పరానాధిక పరిస్థితులను మాత్రము గనబరచెను. చాలశోభలు నిష్పలములగువర్తలు జరుగుటచే పరానుప్రభుత్వమువారికిక పై పర్మెంటియరుగారు చెప్పెయిన అమెరికానుండి తిరిగి వెళ్లుదురు.

నార్మన్ల ప్రభు ను త్తరక్రియలు

అందను, ఆగస్టు 17:—ఈ నార్మన్ల ప్రభు సంక్రీతి య తీరిమునవరిగెను బ్రిటిషునందలి ప్రఖ్యాతి ప్రభు లందుకును నాసమయమున హాజరైరి. యువరాజు, ప్రభావమంత్రి మొదలు గువారు తమవయలు ప్రతినిధుల నందిరి. అధివేశకార్యాలయములనుండియు, ప్రధానవార్తాపత్రికల నుండియు ప్రముఖులు జనుచుండిరి. క్రిక్లేషుని కేటిక్లై ప్రెమ్మరాజులు విరివిగ నుండెను. సుగ్రహీనుకానను కాక్స్ జీగారు పోలోహిత్వము కపించెను. నార్మన్ల ప్రభుత్వమునకు వెలక నార్మన్ల ప్రభుత్వమునకు విరివిగ నుండెను. పర్మెంటియరుగారి పోలోహిత్వమున చెప్పెట్టివర్త క్రిక్లేషునకంత్య క్రయబాంధులదేను.

బెవేరియా సమస్య

న్యూయార్కు ఆగస్టు 18:—జర్మనీ కేంద్ర ప్రభుత్వముచే నొసర్చబడిన కాపకముల నమలులో నెట్టుటయందు బెవేరియాకు సూక్ష్మ కార్యముల నొనగించెదనని కేంద్రప్రభుత్వము వారు వార్తాసమేతమై బెవేరియా ప్రభుత్వము వారు తమ “నెట్టు” గుర్తుచేసికొనుటకు సమ్మతించి విషయమును, ఈ విషయము బెవేరియాకు సంయుక్తమంత్రివర్గమువారు సమావేశమై చర్చించి నైయొడంబడిక సంక్రీతికరముగ లేదని తీర్మానించిరి. బెవేరియా ప్రభుత్వమున కట్టి విషయములందు సర్వస్వాంతర్యములకు అంగీకరించుటలుల పూచీలను పుచ్చుకొనుటకుగాను బర్లినున కొకకాయబారము నంప నిశ్చయించుకొనిరి.

లాయ్డ్ జార్జిగారి ప్రతాప ప్రకటనము

రాజప్రతినిధి సమాధానము

‘మహావరప్రదానచట్టము’

అసభీకారశాసనసభ్యుల రాయబారము

సింహ, ఆగస్టు 19:—లాయ్డ్ జార్జిగారి ప్రసంగమును విన్న అసభీకారసభ్యులు ఎం. కె. రెడ్డిగారి యాజమాన్యమున రాజప్రతినిధిగారిని ఆయనభవనమున సందర్శించిరి.

రాయబారుల నిజప్రతి

సందర్శించిన ఆశ్చర్యార్థి!

ఈ తెల 2 తేదీని కావన్సునగల్ భారతదేశపు వ్యవహారములగురించి లాయ్డ్ జార్జిగారు చేసిన ప్రసంగము భారతదేశమున రాజకీయజీవిత కందరకును కలుగజేసిన సంకటమును కొంత మునుమీకు తెలిసి యున్న విషయమే మంటున్నట్లు సంక్షరణములనుగూర్చి మాట్లాడుచు ఆ సంస్కరణములను దృఢీకరింపజేసిన మార్పులన్నియు పక్కగ జేయబడినవి ప్రకటించిరి. పరిశుక్రేంద ఎంకవలయును. ముఖ్యమైన గొప్ప పరిశుక్ర. ముఖ్యమైన పరిశుక్రనే భావించవలయును. పాశ్చాత్యదేశములకు సరిపోవు ఈవిధానము భారతదేశమున కుపయోగపడవలసివచ్చును. ఈదేశమున పనిజేయు బ్రిటిషు సివిలు సర్వీసు ఈ దౌత్యగులను గూర్చి ప్రస్తావించుచు భారతీయులు పరిపాలకులుగా పార్లమెంటుసభ్యులుగా ఎంత వాసిగాంచి విలయునైనను భారతదేశమునకు పట్టుకొన్నట్లు ఆయన బ్రిటిషుసివిలుసర్వీసు ఉద్యోగుల యొక్కయు బ్రిటిషు ఉధికారులయొక్కయు సహాయము లేకుండ జరుగుటకు పిలువలేదు. వారింద భారతీయుల వందీతీరవలయును. ఎన్నటికిని వారుండవలసినదే అని చెప్పిరి. లాయ్డ్ జార్జిగారి యభిప్రాయము ప్రకారము బ్రిటిషు సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు పరిపాలనావిధానమున కంతకును ఉక్కుచట్టము నంటివారు. ఆచట్టమును ఏమాత్రము మీరు కదిల్పలేని పరిపాలనావిధాన మంతయు కాలిపోవును. ఇట్టిమాటలు సార్వభౌమనిత్యపున ఆగ్రహాన మలంకరించిన లాయ్డ్ జార్జిగారి ముఖముగ వచ్చుట జేరకు, 1919 వ ఆక్టు ఉపోద్ఘాతమున నడుచుకొనిపడిన ఉద్దేశములకు పరస్పరవిరోధముగ నుండుటచే తమ ప్రధానామాత్యునిమాటలు భారతదేశము నంపిన కలత నొందించినవి. భారతీయులందరను ఆశాభంగమైరి.

‘మహావరప్రదానచట్టము’

బ్రిటిషుసామ్రాజ్య మంతయు చావుజుతుకు తెలియక మహావరప్రదాన చట్టము ను బడి పోయిన మయమున భారత మాత పితృపుత్రులు మాడు ఖండములందు రణరంగములందు బోరి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును గాపాడుటకు వెనుదీయక తమ పవిత్రకర్తమును ధావోసిరి. ఆ సమయమున 1917 సంవత్సరము ఆగస్టు 20 తేదీని ఆ సమయమున ఇండియా కార్యదర్శిగ నున్న మాం గూగాగారు భారతీయులకు ఆధారప్రధాన మొనర్చిరి. దానినే మహావరప్రదానచట్టముగ నెంచివారము. ఆ ప్రకటనమును మీరు ఇంకొకపర్యాయము ఆంత్యమునకు తెచ్చెదము. సార్వభౌమని ప్రభుత్వవిధానము, పరిపాలనమున ప్రతిశాఖయందును భారతీయులను విస్తారముగ నియమించుటయు, ప్రముక్తమేజు స్వపరిపాలన సభిర్వర్ధిజేసి బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో భారతదేశము గూడ ప్రమాంతరపు బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును బడసి ప్రధానాంగముగ నుండుటయు, అయియున్నది. ఈవిధానముతో భారతదేశపు ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగ ఏకీభవించిరి. దానితెన్నుతని భారతదేశపు చారిత్రమున ఈ ప్రకటనము మహావరప్రసాదమని సంస్కరణనిర్మాతలు వాస్తవమును ప్రకటించిరి. వారి యభిప్రాయము ప్రకారము 1919 కోట్లు భారతీయుల పట్ల బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు నూతన ప్రకటనను చొప్పున నడుచుకొనవలసిన బాధ్యతను బహించిరి. ఈ యభయమును అవలూలొ బెట్టుటకు మాం గూగాగారు ఇండియాకు విచ్చేసిరి. చెల్లనపట్ల గారును తామును టూడి సంప్రదింపకొని ఒక సంస్కరణవిధానమును తయారు జేసిరి. దీనిని పార్లమెంటుసభలో కావన్సు ప్రభువులుగూడ అంగీకరించిరి.

మీమ్బరు అది 1919 సంవత్సరపు భారతదేశపు రాజకీయ సంస్కరణచట్టమని పేర్కొనబడినది. బ్రిటిషుపార్లమెంటువారి సర్వతీతో జేయబడిన విధానపుకటనము సంస్కరణచట్టమున ఉపోద్ఘాతమున జతపరుపబడెను.

దేశభక్తులగు భారతీయుల స్పష్టము

సంస్కరణ శాసనసభలను తెరచు సంవత్సరమున సామ్రాట్టునుండి కన్నాటుప్రభువు ఫిబ్రవరి 1921 లో(శాసనసభ్యులకు) ప్రజలకు సందేశము గొనితెచ్చిరి. ఆ సందేశ సంప్రదానమున బొందుపరుచుచున్నాము సంవత్సరములనుండి, తగ్గరములనుండి, దేశభక్తులును, ప్రభుత్వ పరాయణులు నగు భారతీయులు తమ జన్మభూమికి స్వరాజ్యమును అపేక్షించుచున్నార. స్పష్టముల యందుగూడ వారి కదేతలంపు. నేను మీకు నా సామ్రాజ్యమున స్వరాజ్యము ప్రారంభ మొనరి. నాసామ్రాజ్యంతరమున దొమినియసులు అనుభవించు స్వారింత్రియము గడించుటకు కావలసినంత అవకాశము గల్గినది. ఈ సందర్భమున సామ్రాట్టుని మంత్రులు జేసిన యువస్వాసనలను గురించ నవసరములేదు. ఈసందర్భమున చెల్లనపట్ల ప్రభువు ప్రకటనమును గూడ తెలియజేయ వలసరములేదు. సంస్కరణచట్టమునకు ఉపోద్ఘాతముగ జేర్చబడిన 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనము సార్వభౌమని సందేశమును సంస్కరణములు పరిశుక్రగా దరియు తమ చిత్రవృత్తి ననుసరించి విదనాడుటకు పిలువదనియు, పార్లమెంటువారు నిర్ణయించినట్టియు సార్వభౌమియు అంగీకరించిన గమ్యస్థానమును జేతుటకు సంస్కరణములు ప్రత్యేకపు మెట్టులని నిర్ణయముగ తెలుపుచున్నవి.

సంస్కరణ విజయము

సంస్కరణసభల 4 క సమావేశము సమాపించుచున్నది. ప్రభావతీగ్రు లీంభలయందు దేశముపట్లక, ప్రభుత్వము పట్లను తమ బాధ్యత వెల్లు నిర్వహించినదియు భారతదేశములో కరుసక ఉద్ధరరాజ ప్రతినిధుల వచ్చునా, మెప్పును బడసిరి. సంస్కరణములో కొన్ని లోపాలూపము లున్నను సంస్కరణములు ప్రారంభమైన కొలదికాలములోనే చాలరంగు విజయము గాంచెనని లాయ్డ్ జార్జిగారి తమ ప్రసంగమున నూచించియుండిరి.

మూలతత్వమునే లేదనుట

ఇట్టిసందర్భములందేసి సంస్కరణములు పరిశుక్ర ప్రవేశపెట్టబడె ననియు ఇండియా పరిశుక్రలకు ఉపకరించునా లేదా యని మాడవలసి యున్నదనియు లాయ్డ్ జార్జిగారును టుచే భారతరాజకీయ ప్రతిష్ఠాపలమందు గొప్ప ఆశాభంగమును తత్తరపాటును భయమును కల్గిసి. ప్రస్తుతమందున్న బ్రిటిషు సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగుల కెట్టిభంగమును కలుగజేయుటకు గాని ప్రస్తుతము అనుభవించుచున్న ఉద్యోగులను తప్పించుటకు గాని బాధ్యతగల భారతీయుల తలంపెప్పటికిని గాదని తమరు త్రికరణభంగి నమృతలెను. భారతదేశ పరిపాలనమునకు కొన్ని సంవత్సరములవరకును సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులందైన చాలలాభమని మాకు తెలియను. ఆ ప గతిని గుర్తించివారము. కాని పరిపాలనమున కంతకును బ్రిటిషుసివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు ఉక్కుచట్టమునంటి వానియు ఏమార్పులను జేయదలచు కొన్నను మీ మీదనే ఆధారపడి జేయవలెననియు వారి నెన్నటికిని తినివేయుటకు పిలువదనియు వారిని తినివేసిన పరిపాలనాసాధ మంతయు గూలునని ప్రధానామాత్యుడనుట సంస్కరణచట్టముయొక్క ప్రధానతత్వమునకే నున్న బెట్టుట యనిపించుకొన్నది. కాన ప్రధానమంత్రివర్యుడు తమ ప్రసంగము ప్రకారము 1917 వ ప్రకటనమునకు విరుద్ధముగ నడుచుకొనునని భారతీయులు భయపడినవో ఆశ్చర్యపడ నవసరములేదు.

నూతన ప్రకటనావశ్యకత

భారతదేశమున తమరు 1919 కోట్లు ప్రజలకు సంరక్షుటలు, భారతీయుల న్యాయముల ఆశయముల పట్ల తమ ఉదాక భావములను, న్యాయభూతిని వెల్లడించిరి. భారతదేశపు రాజకీయ పరిస్థితులు నిదానముగ శుభివృద్ధిలోని కిచ్చడ వచ్చుచున్నయవి. న్యాయశాసనములను సభివృద్ధి పడేషించి పాటుబడువారు కొందఱు యాకతో నున్నార. అట్టి సమయ

మున లాయ్డ్ జార్జిగారి ప్రసంగము చిత్తుస్థితిని కలుగజేసినది. ప్రభుత్వ జేయమును గోరియు ప్రజల లాభము నిమిత్తమును ఈ బెట్టితిని తొలగించుట అవ్యవసరము. ఈతొందరను, భయమును ఆశాభంగము లేకుండా జేయుటకు ఒకటి దారి గలదు. అది ఏదన, 1917, 1919 సంవత్సరములలో ప్రకటించిన విధానమున కెంత మాత్రము వెనుదీయమనియు ఆ విధానమునే అమూల్యముగ పెరవేర్చి భారతదేశమునకు తుదకు నిండు బాధ్యతాయుత సంపూర్ణపరిపాలనము నొసగుటయే మాయుద్దేశ్యమని అసంగియుగ ప్రకటించుటయే! లాయ్డ్ జార్జిగారి ప్రసంగమును మేము మర్యాదపూర్వకముగ గర్హించు ఆ ప్రసంగమున గల్గిన ఆంబోకనమును, భయమును భారతదేశమున శాంతియుతముగ సభివృద్ధినిగోరువారి మనములనుండి తొలగించుటకు పూర్వోదాహరణములైన ప్రకటనము సార్వభౌమని యనుజ్ఞతో తమరు మరల జేయవలెను. ప్రస్తుతము న్యాయశాస్త్రసమృద్ధమగు మార్పులయందేగాక భావిపునోవృద్ధి గూడ భంగము కలుగునని ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము కుమ్ములను పురికొల్పుటచే మీ సన్నిధికి వచ్చి పరిశీతున్నై. న్నిట్టిని తెలియజేయుటకు తమరు దయతో సంగీకరింతుటచే మాకృత్యుతాపూర్వకముగ వందనలు నర్పించుచున్నాము.

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

మీరు దురుద్దేశము బడ నవసరము లేదు

రానుబారముదెచ్చిన మీకందరకు హృదయపూర్వకముగ స్వాగతము నర్పించుచున్నాడను. మీ యభిప్రాయములను, నిదానముతో మీయనున పోలిపోలుచున్న భావములను, విషయముగ ఈసమయమున తెలియజేయు బూకొన్నందులకు నే నెంతయు సంతసించుచున్నాడను. మీభయములను ఆతురతను బాధద్రోలుటకు కాకవకాశము గల్గించుటకుగూడ సంకస మగుచున్నది. మంత్రి లాయ్డ్ జార్జిగారి ప్రసంగము మీదివాఖ్యలను సావధానచిత్తముతో సాంతముగ జదివినాడను. 1919 సంవత్సరపు ఆక్టు ఉపోద్ఘాతములో బొన్పబడిన ప్రకటనమునకు విరుద్ధముగ నున్నదని మీరందరను నభిప్రాయపడుట నామనమున కెంతయు కష్టముగనున్నది. మీరు జెప్పేటటుల ఈ యభిప్రాయములను గల్గియున్న వారందరను ఆశాభంగమై భయపడినని నేను గ్రహించినాడను. మీ యభిప్రాయ మూననలే నిజమైన, మీతో బాటు నేను గూడ మీ ఆశాభంగమునను, ఆతురతను పాల్గొనుచున్నాడను. నా సంపూర్ణవానభూతిని మీరు నమ్ముకొనరచ్చును. కాని నాకు అగ్రమెంతకంటె లాయ్డ్ జార్జిగారి ప్రసంగములో అంత భయపడుటకును, విచారము నొందుటకు తగిన అవకాశము తోచలేదు. ఆయన నిజాభిప్రాయమును యథార్థముగ గ్రహించగోరితేమీని అక్కడక్కడ వివోమామూల వాక్యములను దీసి వాఖ్యాన మొనర్చుటలో లాభము లేదు. ఉపన్యాసమునంతను ఏకముగ జేర్చి ఏసందర్భమున ఏ పరిస్థితులయందు అటుల జెప్పవలసినచ్చెనో అటుల నుడుపుటకుల ఏ కార్యమును సాధించుటకు ఆయన ఉద్దేశించెనో కొంచెము ఆలోచించిన యథార్థము తెలియగలదు.

ప్రధానమంత్రి ఆసలుఅభిప్రాయము

భారతీయులు నిర్మోగమొడుముగ తీవ్రముగ జేసిన ఆక్షేపణల సన్నిధిని వనమున నుంచుకొని లాయ్డ్ జార్జిగారి యుపన్యాసమును నేను గూడ జదివినాడను. కాని మీరందరను ఆలోపించిన ఉద్దేశముతో నేనెంతమాత్రము ఏకీభవింపను. నాకు మొదట గలిగిన యభిప్రాయమునే నేటికిని గల్గియున్నాడను. కావన్సునగల్లో చర్చనబట్టి ఆ ప్రసంగమును అగ్రముజేసి కొంటిని. ఆ ప్రసంగములో లాయ్డ్ జార్జిగారి మాడు ఉద్దేశములు కనపడుచున్నయవి.

రాజోవు ఎన్నికలలో సాల్గాని శాసనసభలయందు ప్రతిష్ఠంభనలను గావించి ప్రభుత్వపరిపాలనమును అల్లకల్లోలము జేసి పరిపాలనమును పడుకొనునటుల జేయఁబట్టించు వారలకు వారిఅటుల ఎంతమాత్రము సాగవని తెలియజేయుట ఒకటి. ఈపాచ్చరిక రేపు రాజోవు ఎన్నికలలో విజయ మొంది శాసనసభలలో ప్రవేశించి సంస్కరణములను భంగపరచదలచుకొన్నవారికే జెందునని మీరు గ్రహింపవలెను. ప్రభుత్వవిధానమున మార్పును తెలియ జేయుటకై ఇచ్చిన హెచ్చరిక గాదు. సంస్కరణములను సాగనియమని బెడరించెడి వారిపై దృష్టివంతము కేంద్రీకృతము జేయుట కీహెచ్చరిక ఇయ్యబడినది. సంస్కరణములకు విముఖులైనవారు కొందరు సభలలో ప్రవేశించి శాసనసభలను సంస్కరణవిధానమును పాడుజేయుటకు కొందరు పూనుకొనుట మీకు తెలిసిన విషయమే. భారతదేశపు పరిపాలనమున ప్రఖ్యాతిగ పనిజేసిన సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులు

కును, ఇంకను ఘన సేవలయందున్న ఈ ఉద్యోగులకును సంస్కరణ ములవలన వివక్షతలు కలుగుచున్నందున ఈ ఉద్యోగ పరిస్థితులకు ఎట్టి కొరత భాదనియు, భయపడవలసరము లేదనియు యభిప్రాయ మిచ్చి సావధానికావుట రెండవ యధ్యక్షము. జీవనవ్యయము ఎక్కువగుటచే జీతమును సరిపోవు భయపడవలసరము లేదని తెలియజేయుటకు అటుల యుపన్యాసమొనర్చెను. ఇండియను సివిల్ సర్వీసులో ప్రవేశించుటకు ఇంగ్లాండులో ఎవరును ముందుకు వచ్చుటలేదనట స్పష్టము. ఈ సివిల్ సర్వీసు కందు విశ్వాసముగల ముఖ్యులకు చాలవరకు సంతాపము కలిగినది. భారతదేశాభ్యుదయమునకు వారి సేవ యవసరమని మాకు తెలియును. మార్పు కలది న పరిశీలనకు వచ్చించుటకు ఇప్పుడు పూనుకొనుట లేదు. ప్రధాన మంత్రిగారి యుపన్యాసమును సరిగా అర్థము చేసికొనుట కిట్లు జెప్పినాడను. భారతదేశపు వ్యవహారములను గూర్చి జేసిన యుపన్యాసములకు లావాదేవీగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొనగుటలో వారి యధ్యక్షమై యుండును.

కామస్వ సభలోను, ప్రధానమంత్రి విషయములోను నాకు ఆసక్తి కలుగును. ఆయన నిజముగ ప్రభుత్వవిధానమున మార్పుజేయ యత్నించిరే స్పష్టముగనే సుదీర్ఘరాజ్యాధ్యక్షము. ఘంటాపథముగ జెప్పి యుండెదాడు. ఆసమానములకు సందేహములకు తొలగివచ్చుచు గాదు అట్టి సాధ్యములను పేటెల్లముగ సందేహం పోత్యముగ జెప్పటలో లావాదేవీగారిని మించిన వారు లేరు. ఆయన యభిప్రాయములో సందేహ మున్నటుల నాకు దోచిన తరుణమే సందేహము నివారణ చేయబడి యుండెడిది. చర్యనయమున కామస్వసభలో జరిగినదీ, తరువాత జరిగినది అంతయు నాకు తెలుసును. సంస్కరణముల నెఱుఁబుటకు ప్రధానమంత్రి ఎందుచున్నాడని వెడల్పుగా గూనిర్ధాంశం జేసిరి. ప్రభుత్వమునకు లావాదేవీగారికిని ప్రతిపక్షులకు సర్ రోవాల్డు మెక్లియర్ గారు లావాదేవీగారి యభిప్రాయము సంస్కరణముల నెఱుఁపలేదని గాదోరి. లావాదేవీగారు నామధి ప్రాయముగూడ అదియేమని తలయుచుిరి. విటర్లక్ ప్రభువు గూడ లావాదేవీగారి యభిప్రాయము వెడల్పుగా రక్ష కొన్నటులగాదనిరి. అప్పుడు గూడ లావాదేవీగారు జూరైనది తలయుచుిరి. ఇంక ప్రకటింపబడినది. అదియే నిష్పన్న అయిన సంగతి. ద్వంద్వార్థములేకందే జేయబడినది ఇంతయు విషయములో అనుమానము లేకుండుటకు మేము సేన ప్రధానమంత్రితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను నడిపితిమి. తిలకపన్యాసము ఎంతమాత్రము ఇది వరలో సాధ్యమైనచే ప్రకటింపబడిన ప్రకటనల కంటెమాత్రము విరుద్ధముగ జేయబడి లేదని ఘంటాపథముగ తెలియజేయలేదని నన్ను ఆయన గోరి. కాన ఇకముందు ఇట్టి వ్యతిరేకాభిప్రాయము కు అవకాశముండదని నమ్ముచున్నాడను. కొన్ని వాక్యములనుబట్టి మీ భయములకు అనకాళము లున్నవా లేవాయని తెలియగోరి నాకడకు వచ్చిరి. నేనును విప్లవముగ అట్టి భయ ముండవలసరమేదని నిష్పందించుముగ తెలియజేసినాడను. ఇంతటితో ప్రధానమంత్రిని ప్రసంగమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములను గట్టిపెట్టలేదు.

అనవసరమగు భయములు

నే జెప్పిన సివలంబియు స్పష్టముగా జెప్పజేయలేదు. ఇక లేకలేకనును చెప్పించి టవలసరము. చెప్పించుట కిది పొద్దు మెంటుచట్టము గాదు. ప్రధానమంత్రి మాటలలో మీకు దోచిన సందేహములను భయములను మీరు కనుగొనవచ్చితిరి. నేను మీ భయములను వీక్షిస్తాడను. మీరు మా జిహ్వాటికి పరిక్ష, పరిక్ష అనుపదమును, "రెట్టివి ఆ జేపించుచున్నార. పరిక్ష అను పదములో ప్రభుత్వవిధానములో మార్పు జేసెదమను అర్థమే లేదు. ఆయన గూడు- ఈ పదమును గూర్చి అనేక అర్థములు యిచ్చి నాకుర్యముతో జేయబడినది. ఇప్పుడవలంబించబడిన విధానము న్యామకాశ్రయమైన పరిక్ష లేక సాధనమని గుర్తించుటకు సంస్కరణములను గూర్చి వ్రాయబడిన గ్రంథముల నన్నిటిని ఉపోద్ఘాతమునుండి చదువకలెను. ఈ సంస్కరణవిధి నిండు విషయముగానుటకు ప్రతిభాకాలు లగు భారతీయు లెంతయు శక్తివంతులరే కృషి సల్పినవారు చాలమంది గలరని ప్రధానా మాత్యుడు ఉపన్యాసం దర్శించుచు జెల్లింజేసిరి. కొంతమంది విముఖులుగ గూడ నున్నారనిరి. ఇకముందు నాతోపు ఎన్ని కలలో విజయ మొందు ప్రకాశ ప్రతినిధుల నై అంతయు ఆ భారత పడి యందును. నాకు ప్రస్తుతమున్న కావనసభ్యులకులే మిగిలారులే సంస్కరణములను జరపవలయు జరిపించునా రగుదురో లేక చట్టము యొక్క యావకాలమున నై నది ఉపకార్యమును సాధించుకొని దానివలన ప్రభుత్వమును తలక్రిందుగ జేసెనో చూడవలసియు

న్నది. నేను జెప్పుచున్నది ఎంతసేపూ సంస్కరణములకు సంబంధించిన విషయముగాని 1919 వ నూతన అప్పకృతము చేయుట దీని రాజ్యాంగ నిర్మాణమును గూర్చి గాదు ఇదియే మీరు గుర్తించవలసినవిషయము. ఆ అంగనిర్మాణమే కొత్తవారిని ప్రోత్సహించినది. ముఖ్యమైన మార్పు 1917 వ ప్రకటనమును అమలులో పెట్టుటకు ఇండియా గవ్నమెంటు అట్ట చేయబడినది. అట్టి సంకల్పముల జేసి ఇది వరకెన్ని మును ప్రయత్నించుకొన్నాము ఎన్నడును ప్రోత్సహించుకొన్నాము ప్రోత్సహించుకొన్నాము దానిని పరిక్షయములలో తప్పించుకొని తాననుకొన్న ఉద్దేశ్యము నెరవేరువరకు తలపెట్టిన కొత్తయధ్యక్షమును పరిక్షగ కా? కొత్త రాజ్యాంగ నిర్మాణము చేయుట 11 సంవత్సరమే ఆయనను సంస్కరణముల చాలవరకు విషయముగాంచిన ప్రధానామాత్యుడు చాలవర్యా యములు తన యుపన్యాసమున నుడివెరి. సంస్కరణములకు విజయ కరముగ జేసిన భారతీయులను చాలవరకు కొనియాడిరి. వాటిప్రయత్నములు పూర్తి విజయముగాంచవలెననియే లావాదేవీగారి యభిప్రాయము. ఈవిధానముజయముగాంచుటకు ఏమియున్నదని నేను వేరుగ జెప్పవలసరమేదు. సివిల్ సర్వీసుకు గూర్చి ఆయన జేసిన ప్రస్తావన మీకేగాక ఇతరులకుగూడ భయమును కలుగజేసినది. ఏసందర్భమున ప్రధానమంత్రి అటు లుపన్యాసించెనో మీకు తెలియజేసినాడను. నేను జూచినంతవరకు కామస్వసభ్యుల చర్యలో ఇదియే విషయము. మీకెట్టి బట్టియు నే జదివినదానిబట్టియు సంస్కరణ చట్టపు ఉపోద్ఘాతమున ఉదహరింపబడిన విధానములు మీరన్న జేయబడునని మీరు భయపడిన సంగతిని. గ్రహించితిని మొదట పరిపాలనా వ్యవహారములో భారతీయుల సంఖ్యను పెంచించు విషయము లోనే మీకు భయము కలిగినది.

భిన్నవిధానము ప్రకటింపబడలేదు

మిథయముల కెట్టియనకాళముండ నక్కరలేదని ప్రధానమంత్రి కృతజ్ఞుడైరి. కాన ఇక అనిమయమునుగూర్చి చెప్పించుటవలసరము. (కేమేజా స్వపరిపాలన ప్రతిష్ఠాపనల నిర్వహణ జేసి పరిపాలనమున భారతీయులకు బాహ్యతాయుత ప్రభుత్వము నిచ్చునద్యేక్ష్యము లేదని మీకున్న సందేహము. ఇట్టి యుద్దేశ్య మెంతమాత్రము లేదని యు సంస్కరణ చట్టమున ఉపోద్ఘాతమున జెప్పబడిన విధానములో మార్పును జేయవలయునో లేదనియత్రి కుర్చుడు యభిప్రాయమిచ్చినాడు. మీరు భయపడవలసరమేదు. కానిమీకు నేజెప్పవలసినది ఇవరలో జేయబడిన 1917, 1919 ప్రకటనలు మార్పుజొందవు. మార్పుజేయ తలచుకొనలేదు. నేను మీకే జేయవలయుచున్నవాడను. అంత ప వి త్రో ద్దేశముతో జేయబడిన చట్టము, ప్రకటనములు ఇంత చురుకైన మార్పుదగ యనియు, అట్లు మార్పుదల చుకొన్నచో రాజప్రతినిధిని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ఆలోచించుక నే జేయుచు రాయని నేనే అశ్చర్యపడెను. సంస్కరణములను గూర్చి నా యభిప్రాయములను ఇవరకే తెలియజేసినాడను 1917, 1919, ప్రకటనములలో నూచింపబడిన మార్పుము నే ప్రోత్సహించు నాకు సంపూర్ణ సావధానికాదు ఇంకొక మారు జెప్పచున్నాను. మీ సభనును లీడేరులకును మీకును, నేను నా ప్రభుత్వమున సహకార్యులగును సహకారభావములతో పనిజేయుట మారని విశ్వసించుచున్నాడను.

రాజప్రతినిధి యుపన్యాసాంతమున రాయబాహుభ్యులు రాజప్రతినిధి కెరుక జేయబడిరి. తదనంతరము రాయబాహులు తమ గృహముల కేరి.

అలహాబాదు మితవాదుల సభ

20 వ తేదీని అలహాబాదులో మేయూహులలో మితవాదులసభ జరిగినది. మున్సి నాబాయణ ప్రకారు అల్లాత్తా (కావనసభ్యు సభ్యుడు) గారి సభ్యత్వనిగా నియోజించిరి. భజన మంతయు నిండి పోయినది.

అధ్యక్షుడు

లాహుడు జార్జి గారి ప్రసంగము ప్రభుత్వ ప్రకటనవలన విరుద్ధము. రాజప్రతినిధి దీనినిగూర్చి సమాధానము చెప్పుటలో గూడ ముఖ్యవిషయమున మహమ్మదజే కరీం కను. హిందూ జేక పరిపాలనము వివేక భర్తలపై సాధారణము. కావనసభ్యులైన నక ఆధారపడునని అతడు స్పష్టముగ జెట్టి వాదానము కొనసం గలేదు.

పండిత మ్యానంబునాథ కులజగారు.

హిందూ జేకమున విప్లవజని పరిపాలనాత్మక కలుగనే కలుగదని జార్జి గారు నెలకొని కలుగజేయవలయు యీ సభ నారు తీర్మానించు చున్నామని తీర్మానమును మీరామోహంప గోరెదను. గత రి విండెల్లోను ముఖ్యుడైన వాగ్దానముల నన్ని

టిని లాహుడు జార్జి గారు. భగ్ను మొనరించిరి. జార్జి గారి సభ్యులను రాజప్రతినిధి యిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముగూడ మహాపూర్వక ముగా నుండలేదు.

పండిత శ్యామలాలు నెహ్రూగారు

న్యామకాశ్రయ సంబద్ధరాజకీయ సంస్కరణములను జేయ తోరమేటంబడిన చట్టము నట్టి ఆర్జుటమే అని వెల్లడించినందులకు జార్జి గారి కీసభవాంశయు కృతజ్ఞులు. భారతీయుల సహకారముల పట్టి మాకత్యంతమగు సావధానికాదని నిరంకుశోద్యోగము పలుకుపలుకులవను బట్టబడునైది గాన నిరంకారము నట్టిభవతు పాలైన వారందరును అసహాయోద్యమమున చేర జైవదత్తుడు సంపూర్ణ స్వరాజ్యముకొరకు పనిచేయవలెనని యీ సభవాన తీర్మానించుచున్నారను తీర్మానము నామోహంప గోరెదను.

కలవరము

ఇటుల నెహ్రూగారు రుపపాదించిన తీర్మానము నంగీకరింపని అధ్యక్షుడనెను. నా తీర్మాన మక్రమముగాదు. దాని నిరాకరించుటయే పక్షపాతమని నెహ్రూగారు బిగ్గగా నభిప్రేపించిరి. అంతట చప్పలులు కేకలు చెలరేగెను. అధ్యక్షుడు న్యామకాశ్రయమునకును నీయలేమిగాన నేను దానిని లెక్కచేయని నెహ్రూగారు నుడివెరి.

ఇకొకరి సభ్యత్వనిగా నియమంపరలేని శ్యామసుందరు గారు కొరిరి.

సభను సక్రమముగా సాగనింపనీ కుంజ్రాగారు విన్నవించిరి

అధ్యక్షుని అశ్చర్యమును అతడు చాన్యాసోక్తము. కునిర్ధము ప్రమామె గాన మున్సి నాబాయణ ప్రసాదుగారి సభ్యత్వత పదవినుండి తొలగించితిమి. అధ్యక్షుని శక్తి కంటె సత్యమే పూజనీయమని ఎన్. ఎన్. రంగయ్యగారు బిగ్గగా నుడివెరి

మూడోవూరు, కృష్ణకాంత మాలవ్యాగారు సభ్యులకునచ్చ జెప్ప ప్రయత్నించిరి గాని ఎవ్వరును వివరము. కూర్చొండి కూర్చొండి ఆ సభ్యులు కేకలు చేసిరి.

రంగయ్యగారు రభ్యత్వత వహింపవలెనని శ్యామలాలు నెహ్రూగారు రుపపాదించిరి. సభ్యులు జౌను జౌను అని అందిరి. ఆ గలభాలో అధ్యక్షుడు నారాయణప్రసాదుగారును మరి ఆర్థుడు వెడలిపోయిరి. రంగయ్యగారు రభ్యత్వత వహించిరి.

నెహ్రూగారి తీర్మాన మోమోడించబడుట

మితవాదులు 7 గురు మూతమే సభను వదిలిపోయిరని నుడివి మొరటి తీర్మానమును నెహ్రూగారు మరల నుపపాదించిరి. దానిని బాదు రాజాగారు పుటులు (అభిలభారక కాంగ్రెసు సుసంఘ సహాయకార్యదర్శి) గారును వదిలించిరి. సభ్యులభి కోతనామతో దాని నామోడించిరి. రంగయ్యగారు మిగిలవాడులద్దరిని చాల నిరసింపిరి. ఎల్ల వారును అలహాబాదునాదులు పూర్వాచారములు (కన్య శ్లోకేష్) అతివాదులు నై వివేకతపుజితములను పుచ్చుకొనుచున్న సివిల్ సర్వీసుకాశ్రయ తొలగించవలెనని రంగయ్యగారు నుడివెరి.

లక్నో సభ

లక్నోలోగూడ 20 వ తేదీని న్యామకాశ్రయ జరిగినది అధిక సభ్యులనాదులు చాలమందివెళ్లిరి. అసహాయమును తలపెట్టుగా నుండవలెనని నాయకులు చెప్పినను మితవాదుల తీర్మానమును సహకారములు ప్రతిఘటించిరి. అధిని నే శ్లోకముల లో భాగతీయులకు కలుగుచున్న అక్రమములను వివరించి భిలాపకుడన్న పరిష్కరించుకొనెననిరి. 2 గంటలసేపు అతివాదులకును మితవాదులకును చర్చ జరిగినది. పిమ్మట కొంత సమాధానము కుడిరి ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును ఖండించుచు సోకతీర్మానము నుపపాదించిరి. ఆ తీర్మానము గూడ వెగలేదు. ప్రధానమంత్రి నిష్కలముగ బ్రోవువారి అభిప్రాయమును వెల్లడించినందులకు మందనములు. ఎల్ల వారును కాంగ్రెసులో చేరవలె నని తీర్మాన మోమోడించబడెను.

పూనా దక్కనుసభ

ప్రధాన మంత్రికిని యిండిగూ మంత్రికిని కలవరము గోరెను పూనా దక్కను సభవాన చేసిన యీ తీర్మానమును యిండిగూ మంత్రియువారికి కంటిపాచ్చి నుడివెరి. సంస్కరణమును పరిష్కారములని ప్రధాని నుడువుట అచివిదిగారిజ్జో మాత్రము లగు పదియవ సభాక కల్పన మొనరింపవలెననియు లెగెను. సివిల్ సర్వీసువారిని కాన్యాసముగ హిందూజేక కంటె యుండవలె ననుట 1919 చట్టమునకు అంగీకరము కల్గినకాదు. అలో నుడ్యోగములన్నియు భారతీయుల నిరంకారము కల్గిన అలో ప్రధానమంత్రి మరల చెప్పుము. పై అభిప్రాయమున తెలుపబో చాలఅసభ్యములు కలుగునని దిక్కనుసభవాన తీర్మానించిరి.

వయస్సు పత్రిక

హిందూ జాతి రాజకీయ సంస్కరణములను గూర్చి వ్యాఖ్యానమును ద్వారకాపాత్రము పార్లమెంటువారు చేసిన ప్రతిబంధక విచారణకు లాంఛను వారి గారు ప్రసంగముచేసినందున ప్రతిబంధకము 19 వ తేదీని రాజప్రతినిధి స్పష్టముగా ధారాళముగా ప్రతినిధులకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. తిరిగి ప్రతినిధులకు నిట్లు వివరించుటచే హిందూ జాతియనునది ప్రపంచ జాతియనిది. 15 దినములనుండి వెలచేసిన ఆక్షేపణ లోక మంతరించగలదు. వస్తుసూచకని నిశ్చయించుకొనువాడు మా శ్రమే యిది ముగియును వానిని సూచి ముచ్చటించుచుండును.

దక్కా హోదాలు

పార్లమెంటువారు మున్నగువారు గంభీరముగా చేసిన ప్రతిబంధకులకు లాంఛనువారి గారి ప్రసంగమునకును మధ్య వెన్నెయి ధూర్జములున్నవి. వానిని పూరించుటకు చాలిసరితిని రాజప్రతినిధి ప్రసంగముచేసెను. ఇంకను కొంతటి శక్తిచేయి యున్న విద్యావంతులైన పుష్టికొందించు క్రికా వాసి తేదు.

మా. జి. ఎస్. కపర్దేగారిలేఖ

అసహాయాద్యమమే అభివృద్ధి నిరోధించెను
అత్యంత గౌరవతీత సమగ్రమంతయును పట్టుకొనియున్నప్పుడు మనకు జి.ఎస్. కపర్దేగారి లేఖను పుత్రికలవైచావె. "అసహాయాద్యమము కలనకే తేకాభివృద్ధి నిరోధము కలిగినది అంగీకరించి దానిని దూరముచేయుటకు ముందుకువలసిన పనిని గూర్చి లోక విచారి నిర్ధారణచేయవలెను. గాంధీగారి యాద్యమము నిష్ఫలమగుటచేతగాక జేకమును చాల అపవలకు పాపించెను. లోక మా నున్నది నిర్మితమై యనిర్వాణ దిశలో నున్న మనకు జేకములందరును అరిగి, లోకమానస్సుని జేకనీల నిధిముఖ ప్రశంసించిరిని ప్రతికలతోని ప్రతిబంధకులను స్పష్టముగనున్న విప్రజలతో అభిప్రాయము మారినట్లు గోచరించుట అవ్యవసయము. ప్రస్తుత మిట్లు అభిప్రాయ భేదములు కలిగిన సమయమునందే అలాచరములు వెంటనే పనిచేసి అసహాయాద్యమము ప్రారంభి పడక పూర్వమున్న శిక్షి కాంగ్రెసును మరల తిరుగిని రావలెను. వెనుకటి విధానమును గాంధీగారు ఖండించినను తానే అనుసరించెను. కాననభిలకు పోగువడ నెను గాని తానే విప్లవాశక్తి రాజప్రతినిధి తో మాటలాడెను. వెనుక కాంగ్రెసువారిచే విడకములకు పంపబడిన ప్రతినిధులు వానిని ప్రవృత్తిలవారిని విడిచి విడకములలో నెట్టి ప్రచారమును చేయరాదని నిర్ధారణచేసిరి గాని మరల గాంధీగారి ముఖ్యనిష్ఠిత ప్రతినిధులుగా ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు యిటలీకేళములకు వెళ్లికచ్చిరి. ఇంకనిట్లేయింపవలెనెప్పుడును గాని యింతయే చాలెను. ఈక్రొత్త (అసహాయ) నిర్ధారణము పోనికరమని దీరికలన స్పష్టముగా తెలుపదు. గాన నీ విషయమున వాలో కక్షిధినించువారందరును కాకు ప్రాయోగోచరని కపర్దేగారు చావెను.

క్రికేషులైన వారివారి సూర్యారావు పంతులుగారు:— వెన్నెపుగా ఇంగ్లీషు ప్రెస్లు మోటారు కంపెనీ యజమానులతో నొకరును, కాకినాడ పురపాలకవ్యవస్థను, వారణాసి పల్లెటూరుపంతులుగారి అగ్రనుతులును, చెన్నపురి ఆంధ్రభక్తుల కోశాధిపతిగానుండి చాల సహాయముచేసిన వారును, స్వామి గురువాభరణుగారి "వైష్ణు అఫ్ సిల్క్స్" అను గ్రంథమును ముద్రణాధారమునాతను వహించి ముద్రింపించిన వారును, అసహాయాద్యమమునం దధికమగు పోషకముల వారును, యోగాభ్యాస నిరతులును, మా కర్మకంఠియైమితులు నగు శ్రీ యు కి వార వాసి సూర్యారావు పంతులుగారు 15 దినములనుండి ప్రైఫారియి దు కర్మము వలన బాధపడుచుండి నిన్నను 20 వ తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు చెన్నపురి తిరుకళిక్కేణి స్ట్రెట్ లో వీధిలో నున్న నిశ్చలవాసుగు కృష్ణచంద్రిముని తమవు దొరంగిరిని తెలుపవలసివచ్చి నందుల కెరియొ చింతిల్లుచున్నారను. వైద్య శేఖరు లేందలొ స్వాతంత్ర్యం వినియోగించి చికిత్స చేసినను ఆయుర్వ్యాధిలయును నుండుటచే వినియోగము లేకపోయినది. ఫోరెరియోగ దుఃఖముద్రమున మునిగియున్న సాధ్వీయజ్ఞుగు వారిభార్యగారిని కుమారులను కదితర బంధువ్యయనకును మనఃపూర్వక మగు మా సానభూతి నందజేయుచు సూర్యారావు గారి ఆత్రుత కాంక్షి నొసంగుగాక యని సర్వేశ్వరుని భక్తితో ప్రార్థించుచున్నాము. వీరి మామగారిగు శ్రీయ్యుర వెద్దిబొట్ల సుర్యారాయుడు గారిని పుత్రికోకమున మునిగిన వీరికిని గారిని పోదరులకును మా సానభూతిని విన్నవించుచున్నాము. సూర్యారావుగారు కలుబడి పీడ్లలోపు కడుగుననే ఆకాల మృత్యు ముఖమున బడుటచే వారి కుటుంబమునకే గాక చెన్నపురిని ఆంధ్రా కమున కంతకును తీరని లాటు కలిగినది.

నారాయణవరం

ఇదియొక గొప్ప వైష్ణవక్షేత్రము జీకానాథు విచారణ సరికాకే పూర్వపు వైష్ణవమునకు గళంక మాసాదకమగు మున్నది. ఇచ్చట నేతరులకును ఎక్కువకు జరుగుటలు చుట్టుపట్ల నెటనగాకము. ఖద్దరు నూలును చక్కెర పడుగుట చేయివా రిందనేటలు కలరు. ఇచ్చట బ్రాహ్మ బాహు బాళి కల, పాతకాలలు కెండును, రాతిపాతకాలయొంటియు, గాంధీ విద్యాలయు మొకటియు కలవు. యుక్తమగువిద్య లభింప వీలు న్నవో 10, 15 సుకర్మములకు బ్రాహ్మ వయస్సుకలవారు 400 మందికలరు. ఇందుకు గ్రంథాలయము నిర్మితమౌగు ఎనేక సామరజనంబులకు భాషాభిలాష కలుగజేయ సాతక మున్నది. దేశస్థానము దేశాంతయులకు సుచితముగా ప్రసాదముల నిచ్చుచుండిరి. ఇపుడావినికితే నెర్వరే వచ్చికవారు గ్రామాంతా వేళమలు గాకలసినప్పుడు ఎండకడిమిచేతను వర్షము లేకను జలాధారములు జూసామాన్యమునకు నిరాధారములుగ నున్నవి. ఇప్పుడమునుండి యనేకలు అసహాయాద్యమముల మున వెళునాటల కేగియున్నాడు. అట్టి సహాయములలో శ్రీ యంత సి. వి. రంగగి శిష్యుగా రొకడు. (ఒక విశేషం)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 21-వ తేది సోమవారము.

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి	XX 16	మొదలు 18 వలకు	
బియ్యము బసాటు			
కునుమ తెనాలిని	ప 45 కలది	14-8-0	15-0-0
నెల్లూరిని	డిటూ	17-0-0	17-8-0
డిల్లీవి	డిటూ	16-0-0	18-0-0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి			10 8-8
శుత్తులు	"		29-8-8

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి	195 ర.	రు 18-8-0	15-0-0
నెనగలు	డిటూ	14-8-0	15-8-0
పెనలు	డిటూ	14-8-0	15-0-0
మినుములు	డిటూ	15-8-0	17-0-0
ఉలవలు	డిటూ 164	10-8-0	11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

శుత్తులు నూనె బా 1-కి		రు 190-0-0	1200-0-0
నెయ్యి మ 1-కి		రు 18-0-0	మొ 22-8-0
కొండాపూం పేరునెనగపప్పు బా 1 కి	60-0-0	61-0-0	
యితిగ్రదేశము		రు 54-0-0	55-0-0
పేరునెనూనె గానగ బా 1 కి	రు 125	మినునూనె 122	
అముదము నూనె బా 1 కి		రు 128-0-0	129-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనపు బా 1-కి		XX 39, 42	
కురవనుపు	"	రు 105-0-0	
మిరపకాయలు(గుంటూరిని) బా 1-కి	XX	రు 28—35	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి		రు 60, 50	
కాళవాస్త్రీ పాయకట్టు మునుగు		రు 70, 76	
బెల్లము బా 1-కి		XX 15, 16	
పొలిచి చింతపండు	XX 11 XX 12 కొత్తది	XX 17, 18	

(5) ఇనుము

పట్టాలు రిఖం బా 1 కి		రు 35, 36-0-0	
చదరం		రు 37-0-0	
రత్నండు		రు 38-0-0	

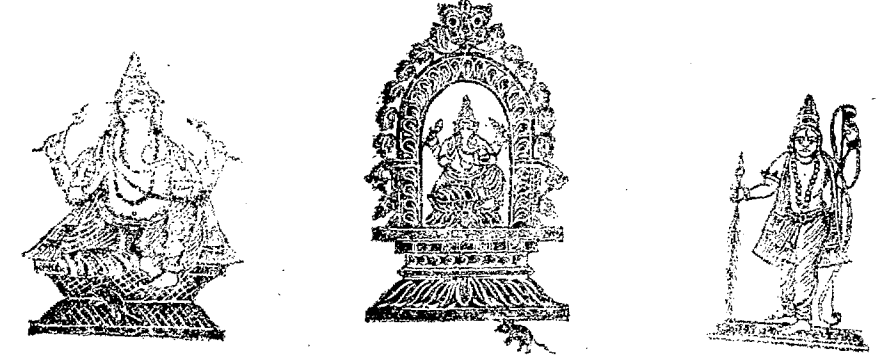
(6) లోహములు

వెండి 10 తులంకు		రు 92-0-0	
బంగారము, తులము 1-కి		రు 26-8-0	
సవరను 1-కి		రు 17-0-0	
ఇత్తడి బా 1కి		రు 825-0-0	
రాగి డిటో		రు 360-0-0	
అస్కా వెళ్ళర బ 1-కి		రు 46-12-0, 47-0-0	

(7) రంగులు

నింహంపూర్కు 20 డిక్రీలు అందకు పిసా		200	
డిటూ 16 డిటూ			87-0-0
వొట్టి క్రిష్ణ 20డు		108-0-0	105-0-0

మంచి వెండితో పూజార్చముగా తయారు చేయబడిన విగ్రహములు ఇద్దముగానున్నవి

ప్రభావతి సహితముగ నుండు విష్ణుశ్వర విగ్రహములు వెల 6 రూపాయల మొ. 30 వరకున్నవి
డిటూ ప్రభావతిలేనిది 2-8-0 డిటూ 30-0-0
ప్రభావతి సహితముగ నుండు గౌరివిగ్రహం 8-0-0 డిటూ 15-0-0
ప్రభావతిలేనిది 4-0-0 డిటూ 8-0-0
ఆరులు హెచ్చుగా వచ్చు చుండుట చేతను ధైరు కొంచముగా యుండుటవల్ల నూ
డడగాం వ్రాసి తప్పించుకొనుడు.
యివిగాకను శీతాదాసు, యాశ్వర, సుబ్రహ్మణ్య, ఆంజనేయ, లక్ష్మీ వక్తరా విగ్రహములు హజరుగా నున్నవి. వి. సి. చార్జి ప్రత్యేకము.
డి. యిండియన్ జ్యూయెలరీమార్ట్, నగరవేట, బెంగుళూరు సిటీ.

వెంకటగిరిరాజాగారి కళాశాల 'జే'అస్ససియేషన్
వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలయొక్క కాన్వీనియన్స్ మాత్రముగా ముగ్గురు నిర్యాచకులను ఈసంవత్సరము ఆక్టోబరునెల తే 1 దిన వైఅస్ససియేషన్ వా రెన్నుకొనవలసి యున్నది. వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలలోగాని హోమ్స్కూలులోగాని యెదియర కర్మకుగాని చదివినవాడే ఓట్లుగానంద వచ్చును. అట్టివారు కెప్టెంబరునెల తే 1 దిన సాయంత్రము 6 గంటలలోపల నెల్లూరులో నడిచుగానైన ముఖమూరు యన్. ఎ.సింహారావుగారికి గాని కదియక కాలాలోని కెక్వరరగానైన యన్. యన్. రాఘవగారికిగాని ఒకరూసాయచందా చెల్లింపవలయును.
కెప్టెంబరునెల 14 తేది సాయంత్రము 6 గంటలలోకల వారు తమకేష్టమైన ఓటరుల నెవరినెవను వైసుదాహరించిన కక్కిజుగాకలొ. తేక కెక్వరరగానొ కెలియొల్లరలయను. (అభ్యర్థులకు 25 యెండ్ల వయస్సుకగియుండ నూడదు).
ఈ ఆక్టోబరునెల తే 1 దిన ఓటరు తాముస్వయముగా గాని తమకేష్టమైన నడియొకరినూలముగా గాని వారి ఓట్లు యివ్వవచ్చును.
ముంగమురు యన్. సరసింహారావు
నెల్లూరు యమ్, యన్. కాళువక
19-8-22 కార్యకర్తలు

దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు

వంగరాష్ట్రవాసుల సన్మానము

మరియొక బహిరంగ సభ

వంగరాష్ట్రమువారు దేశబంధు దాసుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు సర్వ ప్రయత్నములచేత గారి ఆభ్యుత్థానికింద కలకత్తాలో గలమున బహిరంగసభ జరిగినది. కాంగ్రెసు ఫిలాసఫును నానుటలను కొందరు మిత్రవాదులును గూడవచ్చిరి. శ్రీయుక్త దాసుగారు వారిధర్మపత్నియు రాగానే ఆర్యపద్ధతిని స్వీకృత మొనరిరి. స్వాతంత్ర్య బాతీయగీతములను పాడిరి. ఖడ్గము బట్టిన ముద్రింపబడిన సన్మానపత్రమును సర్. పి. సి. రే గారు నానుగారికి సమర్పించిరి.

సర్. పి. సి. రే గారు

ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజల ఆశయములను ప్రతిఘటించి అక్రమచట్టములచేసి అక్రమ కార్యములను ప్రారంభించినపుడే దాసుగారు తమకు చాలనప్రము కలుగునని ఎఱిగియు వృత్తి నదలి నాయకత్వమును వహించుటచే ప్రజల ప్రేమకెంతయును పొత్తులైరిని రే గారు నుడివిరి.

సన్మాన పత్రము

మీరు మేటిపిగులు. వద్యాధ్యక్షునిజాత్యుగా రాజులను మించినవారు. కవివరకు. భవవిరహితులు. ప్రమలకలంకరితవారు. స్వతంత్ర స్వలాభపర్యాయుల గెలిచినవారు. స్వతంత్రులు. స్వార్థపక్ష్యము మిమ్ము మోసగింపజాలక. స్వకీయాను మిమ్ము బంధించజాలరు. విహికపక్ష్యము పరాజిత మైనది కళ బుక్రియాకలాపము మీకు కడుదూరము. అసత్యము మీవాల్గదరిచేరలేదు. మీరేమియము నెడటను మరుగుపరగ జాలరు. మీకుస్వంతమనన దేదియునులేదు. మీస్వార్థపరత్వమునకు చెందిన దొక్కటియునులేదు గాననే మీత్యాగముగూడ మీదొక్కరి చేరలేదు. అదిహుదిగూడనైయున్నది మీరుకారాగృహవాస ప్రాచుస్థిత్యు నొనరించుట వలన వంగరాష్ట్రవాసులు మాత్రమే గాక తేలగు, సాంచాలము, మహారాష్ట్రము, ఘర్జురము మున్నగు అన్ని రాష్ట్రములవారలను గూడ పాపములకండి విముక్తులై పరిశుద్ధు లయిరి.

శ్రీయుక్త దాసుగారు

ఈ సన్మానపత్రమును వ్రాసినవారు నాస్యభావమును బాగుగా గుర్తించిరి గాననే వారందు రాజకీయములను గూర్చి ఏమియును విచరించలేదు. నాకు రాజకీయములతో నెట్టిసంబంధమునలేదు. కేరలును రాజకీయముల కొరకే దేశీయు లాదోషన మొనరించి నంతకాలమును నేను వారితో కలియలేదు. నాకు రాజకీయముల సంగతి తెలియదు గాని దేశస్థితి బాగుగా తెలిసియున్నది. ప్రపంచమున రాజకీయము లనునదియే లేకుండపోవు పక్షికులు కలుగుకాలము రాకపోదు. రాజకీయములు ఆర్థికములు, సాంఘికములు, అనుబంధములను మనము పాశ్చాత్యులనండి ఆభ్యసించితిమి. మనము పాశ్చాత్య వ్యాపారవాసున మునిగియున్నంతకాలము మనకు దేశముసంగతియే తెలియలేదు. ఆట్టిస్థితిలో గాంధీచహత్యకు భారత రంగము నలంకరించి మనపరివర్తనము గావించి ప్రేమపూర్వకము స్వాతంత్ర్యమున మనకు బోధించెను. మన మిపుడా స్వర్ణమునే అనుసరించుచున్నాము. భరతఖండమున వివిధజాతులు కలవు అనియన్నియు కలసి భరతజాతియైనది. దానికి సత్యమే ఆశ్రయము. మనము స్వగ్లమెంటుపై నాధారపడి న్యాయశాస్త్రానుకూలముగా నాందోషమునే జరుపుచున్నంత కాలమును మన జాతీయతనుగూర్చిన సత్యమును మనము గ్రహించగలిగియుండలేదు. ఇపుడీయింద్రజాలము బట్టయలైనది గాన దేశీయులందరను సుశ్రిద్ధులవలయులైరి. ప్రాచీనకాలమున భరతఖండము మహాదోష్వత్సమును బడసియుండెననట కట్టి యోశమునులేదు. భరతఖండ భావి మహాన్నత్య మిపుడు మారమున ఫలోపేత మగుచున్నది భరతఖండ భావిమహాన్నత్యము మనమనస్సులలో నెలకొనినది. ప్రపంచవాసులందరను తమవృత్తుల మననంక ప్రసరింపజేసిరి. మనసంకల్పము నెరవేరుటకు మనము చేసిన ప్రయత్నములు విఫలమగుట గతవిషయము. మనజాతి సత్యమునైననే ఆధారపడియున్నదని మనము గ్రహించితిమి. ఈ పద్ధతినే ప్రతిజాతియును అనుసరించి సత్యమును దర్శింపజుంతులై చుచున్నది. భరతఖండమునకు సత్యాగ్రహము శ్రోత్రగా కలుగలేదు. చిరకాలముండియు కలదు. మన మామార్గము నెన్నడును వదలనేలేదు. ఆర్థికాభివృద్ధి కలిగినగాని ఏజాతియున్న. మన జాలదనిరి. నేను దానినిన మృజాలను. జాతీయతయమే మనుజాతీయత. ఆట్టి జాతీయతను

నేనించుటయనిన సత్యసంసిదిని బడయుట. ఇతరజాతులు ఆర్థిక గాజకీయ సాంఘికవిషయ పరతంత్రులై జాతీయతను మరచిపోయిరి. ఇప్పుడు భరతఖండము ఇతర జాతుల ననుకరించుట లేదు. ఆపద్ధతులను భరతఖండము కొనుటయే లేదు. భరతఖండముయొక్కయు నితర దేశములయొక్కయు పూర్వచరిత్రములను మనమావిషయమును గూడ తెలియగలిగితిమి. రాజకీయములకును పశుబలమునకును ప్రత్యక్షమూర్తి యగు సంభవపతి భృతరాష్ట్రము సత్యమూర్తి యగు గాంధారీపై నాధారపడవలసియుండెను. అనగా నేమి సత్యసహాయ ముండవో అంధులుగ పశుబలమును రాజకీయములు నెందులకును కొరగావు. దైవగీతులన్నిటికిని సత్యమే ఆశ్రయము. స్వరాజ్యము సత్యమునే ఆశ్రయించినదిగాన మీ రందరను తెలివితెచ్చుకొని స్వరాజ్యపతాకములను వైకత్తుడు. దౌర్జన్యము వలన నెవ్వరును గూడ స్వరాజ్యమును బడముజాలరు. కడే అంగ్లేయులు మనదేశమును వదలిపోయినను మనదేశమును పరిపాలించుటకు మనము సరుకులమైయున్నామన మనదేశమున కందువలన స్వాతంత్ర్యము కలుగదు. కాంగ్రెసుఫిలాసఫును సంఘములకు స్వరాజ్యము లభించినను తక్కినవందలకేంద్రములవలె నారెండుకేంద్రములునుగూడ నిరంతరములే యగును. స్వరాజ్యము సత్యముపై నాధారపడవలెను. మనము స్వరాజ్యమును బడముగోరువో పాశ్చాత్యులపద్ధతుల నవలంబించుగూడదు భాగదేశచరిత్ర ఆంగ్లదేశచరిత్రయందంతర్యాగముకాదు. వారిరాజ్యము వారిది. మనరాజ్యము మనది. అన్ని రాజ్యములును సర్వేశ్వరునిచేతుగునని దాసుగారునుడివిరి.

దిమద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా

రైల్వేకంవెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నిచేటు చేయబడినది)

నెట్టి సెం (266-B)

బండ్ల రాకపోకలందు మార్పులు

1922 సం॥రం సెప్టెంబరునెల మొదటి తారీఖు నుండి వచ్చిమొత్తరదిక్కు (నార్త వెస్టులైను) మీదుగా పోవు బండ్ల రాకపోకలందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొద్దిమార్పులు చేయబడును.

1. దిగువ తెలుపబడినబండ్లు రద్దుచేయబడును.

రేణిగుంటనుండి రాత్రి 12 గం-50 నిమిషములకు బయలుదేరి రైచూరు మరునాటి సాయంత్ర 6 గం-20 నిమిషములకు చేరునట్టి నెం 37 రు ప్యాసంజరుబండి.

రైచూరునుండి పగలు 10 గం-25 నిమిషములకు బయలుదేరి రేణిగుంట రాత్రి 12 గం-44 నిమిషములకు చేరునట్టి నెంబరు 38 రు ప్యాసంజరుబండి.

2. ఈ దిగువ తెలుపబడిన బండ్లు క్రొత్తగా యేర్పాటు చేయబడును.

నెం 13 రు పార్కల్ ఎక్స్ప్రెస్సు 3 వ తరగతి బండి అర్కోణమునుండి ఉదయం 7 గంటలకు బయలుదేరి మరునాటిదినం ఉదయము 7 గం - 15 నిమిషములకు రైచూరు చేరును.

నెం 35 రు మిక్సెడ్ బండి నందలూరు నుండి ఉదయం 5 గం - 25 నిమిషములకు బయలుదేరి గుత్తి సాయంత్రము 4 - గం 35 నిమిషములకు చేరును.

నెం 47 రు మిక్సెడ్ బండి గుత్తి నుండి ఉదయము 7 గం-55 నిమిషములకు బయలుదేరి రైచూరు సాయంత్రం 6 గం 20 నిమిషములకు చేరును.

నెం 36 మిక్సెడుబండి గుత్తినుండి పగలు 10 గంటలకు బయలుదేరి నందలూరు రాత్రి 8 గం - 45 నిమిషములకు చేరును.

నెం 48 రు మిక్సెడుబండి రైచూరునుండి ఉదయము 8 గం-10 నిమిషములకు బయలుదేరి గుత్తి సాయంత్రము 5 గం-10 నిమిషములకు చేరును.

నెం 14 రు పార్కల్ ఎక్స్ప్రెస్సు 3 వ తరగతి బండి రైచూరునుండి మధ్యాహ్నం 1 గం-30 నిమిషములకు బయలుదేరి అర్కోణం మరునాడు మధ్యాహ్నము 11 గం-45 నిమిషములకు చేరును.

3. ప్రస్తుతము పోవుచున్న బండ్ల రాకపోకల కాలనిర్ణయములందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన కొద్ది మార్పులు చేయబడును.

నెం 5,6 రు బొంబాయి మెయిలుబండ్లలో మధ్య మధ్య స్టేషనుల వద్ద నుండు వేళలు కూడ మారును.

నెం 21 రు బొంబాయి ప్యాస్టు ప్యాసంజరు బండి మద్రాసునుండి ఉదయము 7 గంటలకు బయలు 7 గం- 15 నిమిషములకు బయలుదేరి రైచూరు రాత్రి 12 గం- 30 నిమిషములకు బయలు 12 గం- 40 నిమిషములకు చేరును.

ఈ బండి కొరటూరు, అంబత్తూరు, పట్టాభిరామ్, సెవ్యాపేటరోడ్డు, కడంబత్తూరు, మణూరు, మోసూరు, పోన్ బది, వేపగుంట, బంటిమిట్ట, సిద్ధపటము, కృష్ణాపురం, గంగయ్యపల్లి, ఎట్టిగుడిపాడు, కాలమల్ల, మంగపల్లె, రేగాడిపల్లి, వంగనూరు, జూటూరు, బిక్కె-చెఱువు మొదలగు స్టేషనులవద్ద ఆగదు.

నెం 22 రు బొంబాయి ప్యాస్టు ప్యాసంజరు బండి ప్రస్తుతప్రకారమే రైచూరు నుండి అరుణోదయము 4 గం- 25 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు రాత్రి 9 గంటలకు బయలు 9 గం - 10 నిమిషములకు చేరును.

ఈ బండి బిక్కెలుచెఱువు, జూటూరు, వంగనూరు, రేగడిపల్లి, మంగపల్లెము, కాలమల్ల, ఎట్టిగుడిపాడు, గంగాయపల్లి, కృష్ణాపురము, బంటిమిట్ట, అనంతరాజుపేట, సెట్టిగుంట, మామండూరు, పూడి, తడుగు, వేపగుంట, పోన్ బది, సెవ్యాపేటరోడ్డు, పట్టాభిరామ్, అంబత్తూరు, కొరటూరు, మొదలగు స్టేషనులవద్ద ఆగదు.

నెం 37 రు ప్యాసంజరుబండి ప్రస్తుతప్రకారమే మద్రాసునుండి సాయంత్రము 6 గం-45 నిమిషములకు బయలుదేరి రేణిగుంటరాత్రి 11 గంటలు 35 నిమిషములకు చేరి అచ్చటనే ఆగిపోవును.

నెం 38 రు ప్యాసంజరు బండి రేణిగుంట నుండి ఉదయము 6 గం - 50 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు ఉదయము 11 గం - 45 నిమిషములకు చేరును.

అపూర్వ రాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
- 2. తిలకుమహాశయిని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
- 3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
- 4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
- 5. స్వరాజ్యపతాకము ,, 1 0 0
- 6. సంస్కారశిక్ష ,, 1 0 0
- 7. స్వరాజ్యధ్వజము ,, 0 12 0
- 8. స్వరాజ్య రథము ,, 0 8 0
- 9. గాంధీ మహాదేవయము ,, 0 8 0
- 10. ఆలీ ప్రభుత్వనిర్బంధము ,, 0 10 0
- 11. అసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
- 12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రాను) 0 6 0

అధికమున ప్రకటింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు మాకద్ద దొరకును. ఉపేంద్రప్రచురణాలయము, (3402) 17, నారాయణ నెండలిపిది, మదరాసు.

విలేఖనలకు సూచన

కుం. పో. (వారికి స్వయంబుగా వారి వారి యభిప్రాయముల నారాయణుని ఎన్. కా. కృష్ణమండలి విలేఖరి, ఒకరు, ఆ. వా. గ. ను. కే. ప్రకటింపజాలము—ఆంధ్ర ప్ర. సం॥

వ్యతంత్రలేఖలు

శ్రీ కాకుళం (గంజాంజిల్లా)

12-8-1922 వ తేదీన గంజాంజిల్లా శ్రీ కాకుళం గ్రామములో శ్రీ ఎంబాడ మానుమండరావు పంతులుగారి ఇంటికడ “శ్రీ కాకుళం సేవాసమితి” సభ్యులందరు సమావేశమై యొక కథ వ్రాసింది. మ॥ రా॥ బులుసు గోపాలకృష్ణ పంతులు గారు నాటిసభకు అధ్యక్షునిగా పేర్కొనబడిరి.

9-8-1922 వ తేదీరాత్రి చెన్నైపురిలో ఆకాలవరణము పొందిన కీర్తిశేఖరుల మృత్యు తిమ్మరాజు వెంకట సూర్య కారాయణమూర్తి పంతులుగారి తీర్మానము గరిమెట్ల వెంకట రామమూర్తి కామ్రాగారిచే గదియింపబడిన పంచరత్నములు జరుగుచున్నవి.

పిమ్మట అతని మిత్రులగు శ్రీయత చట్టి వారాయణ మూర్తి పంతులు బి. యె. యెం. జి. గారు, ఇంకా మరికొంత మంది స్నేహితులు మొదలగువారిచే వారి పరోక్షకారణుని గూర్చియు, జోదార్య గుణములగుగూర్చియు ప్రశంసించబడినది. తరువాత నీ క్రింది తీర్మానము సందర్భే నామోదించబడినది. అది వారి కుటుంబమునకు పంపబడినది.

మృత్యు తిమ్మరాజు వెంకట సూర్యకారాయణమూర్తి పంతులుగారు చిన్నతయన్నలనుగూర్చి, పట్టణముయొక్క తేనుమున గలకతయు ప్రతిభవ్యములను తోడ్పడుచూ, చివరకు భవనహాతముచేయటం ఆగ్నేవక్త్రముల నిచ్చి పోషించుట నడతొక జరుపుచు, పుణ్యాలక సంఘాపాధ్యక్ష పదవి వలంకించి, మండ్రి, గుడ్డి, మొదలగు నిరాధారులకు సంఘ సేవాసమితిని స్థాపించి, వెయిదిభముల లోకులకు సహాయము చేయుటలో తొందర గల తేను రావుబాద్దూరు శ్రీ తిమ్మరాజు వెంకట కరరావు పంతులుగారి కీర్తి నెలకెట్టి పురజనుల యరదృష్టవశమచే, ఆకాలవృత్తువు వాతబడిండులకై యీ సమితివారు తమ వివారమును, వారి కుటుంబమునందే సానుభూతిని ఇండుమూలముగా గమనమృదున్నారు.

నెల్లూరు

(ఒక విలేఖకు నుండి)

కాండ్ల నాగ సుధామ

జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభయు యీ నెల 17-18 తేదీలయందు కాంగ్రెసు కార్యాలయమున సమావేశమై యీ దిగువ ముఖ్య తీర్మానములును గావించెను.

1. కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు, ప్రస్తుత ఆకాలమున బట్టి, విశేష భవనముండి త్వరగా తీసుకునే ఏర్పాటుతో శ్రీయతి మన్నెశ్వరి రాంకృష్ణరావు పరంగా రు 300-0-0 లోగడ పెట్టబడి మొత్తమునకు మించి యివ్వవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

2. జూలై నెల లేఖలు పదిని తీర్మానించడ మైనది.

3. నాలుగు వరుగులు కొనుగోలు చేయుటకై రు 300 లు వినియోగించ వలసినదని, సరకు పనుగులు జిల్లాలోని కాంగ్రెసు సంఘములకు మాత్రమే తప్ప ఇతరులకు విక్రయించరాదని నిర్ణయించు తీరు ప్రకటించు యెర్పరచి, పని త్వరగా ప్రారంభింపజేయవలసినది తీర్మానించడమైనది. దూని కొనుగోలు చేసేయించి అమ్ముటకై రు 100 వినియోగించ వలసినదిగా తీర్మానించవలసినది.

144 పెక్కు

ఈతొలికడ మా గవ. మేన్మోర్టువారు తమ అధికారము చలాయించిరి. 144 పెక్కు నుండి భవనము గాని, సభలు గాని, ఉపకారములు గాని చెందునెలల కాలము తమ కోట్ల స్వాధీనములోని ప్రదేశములో నెచ్చటను గావించరాదని, జిల్లా కాంగ్రెసు కార్య నిర్వహకు, గాడెట్ల పద్మావతియ్య, పార్థసారథి ఆచార్యంగారు, భిలావత్ కార్యదర్శులగు షేక్ రహీమ్ తుల్లా సామెలుగాక, కాట్రా ఆదిశేషయ్య గార్లకును, శ్రీల కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, పోజాకా కనకమ్మగారిని నోటిసులు జారీచేసిరి. అధికారుల దెవ్వరును ఆక్షేపించువారు లేరు. కావున యిట్టి విషయపు ఉత్తరువులను ప్రయోగించ మొదలిడిరి. ప్రజాక్షేమమున కని మా జిల్లాలోపుక కాననసభలవెచ్చిన శ్రీయతి కాటంకెడ్డి అదినారాయణకెడ్డి, ఆమందర్ల సుబ్బకృష్ణ రావుగారు యీ విషయమై ఏమైన చర్య త్రవ్వకొనెదరా? అధికారమున్నరా?

రాజమహేంద్రవరం.

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

గంధి నిర్బంధవిరోధము

ఆగష్టు 19:— 18 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు జాతీయవిద్యాలయోపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు కలసి విద్యాలయమునండి స్వరాజ్యపతాకముతో జాతీయగీతముల మనోహరముగా పాడుచు నగర సరిహద్దును గావించి చాదాబాదులో జరిగిన పుర మహాజనసభకు వెళ్లిరి.

పుర మహాజనసభ

సభకు చాలా తక్కువవంది వచ్చు తేంతయు శోధనీయు, బ్ర॥ సీతారామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వివిధ వర్గములు, భిన్న మతములలో నిండియున్న భౌగోళికాతి మంతయు ఏకజాతీయ భావమును ప్రబలలో బాగుగా వ్యాపింపజేసి జాత్యైక్యతకు పునాదిని నిర్మించినది మహాత్మా గాంధీ చనియు మహాత్ముని కడపటి సందేశానుసారము ఖద్దరు పని చేయు లో బాగుగా జరుగవలయుననియు హెచ్చరించిరి. ఆస్పత్రిక తా నివారణమునకు తగిన ప్రయత్నములు వెంటనే జరుగవలయుననియు, మాటలతో గాక చేతలతో నీ సమస్యను పరిష్కరింపవలయుననియు చెప్పిరి. కర్తవ్యమును నూర్చి జేసేయుట లోగల వివిధాభిప్రాయములను తెలిపి తేప్పిరి లాడుడు జాతీయ గారి ప్రసంగమునూర్చి ముచ్చటించుచు, ఆ ప్రసంగమును బట్టి 1917 ఆగష్టులో చేసిన వాగ్దాసము కూడ త్రోసివేయబడినదియు కలసిచ్చిరి. పిమ్మట శ్రీ భమిడిపాటి సూర్యవారాయణ గారు యూనియన్ పరిషత్తుల నూర్చియు, దేశపరిషత్తుల నూర్చియు ముచ్చటించిరి. పండిత మాలవాగారి సలహా ననుసరించి మహాత్ముడు ఆ సహాయోద్యమమును నిలిపివేయవలయునని చెప్పియున్నను, మహాత్ముడు బంధింపబడినతోడనే ఆ సహాయోద్యమము అంతరించినదియు, కాని మాత్రం విధానము త్వరలో యేర్పాటుంపబడుననియు, ఒక మూల ఖద్దరు వ్యాపకము బాగుగా జరుగుచుండ మరెయ్యకవంక గ్రహమండోళన జరుగుచుండుననియు, బీసెంటు మున్నగువారు ఈ గ్రహమండోళనములో పాల్గొనెదరనియు చెప్పిరి. భాగ్యవంతులు ఖద్దరు షేక్తోరీల నెలకొల్పి ఖద్దరు నిర్మాణమునకై తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

హరికథా కాలక్షేపము

నేటిరాత్రి శ్రీచింతామణి నాటక కాలలో మహాత్మునిజీవితము కడురమ్యముగా శ్రీ దామోదరపుర సరసింపరావు గారిచే హరికథారూపముగా చెప్పబడి డి. కథ చాల భక్తి రసపూరితముగ మనోహరముగను వినిపించుచుండ ప్రజలకందర కపరిమితానందము కలిగెను. చింతామణి నాటక కాలయంతయు జనముతోటి కలిసికూడినది. ఈయనలెలల హరికథలను విని ఆంధ్రదేశమంతటను సంచారముచేసి లోక మాన్యుని జీవితరహస్యములను ఆంధ్రులకు వ్యర్థముచేసి కీర్తిమంతుడయ్యెను. కాలక్షేపము ముగియగానే శ్రీ భమిడిపాటి సూర్యవారాయణగారు ఈ హరికథలెలలహరికథలకు చాలబాగుగా నున్నదని వివరించిరి.

బంగోలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

మల్లాది సుబ్రహ్మణ్యంగారు

ఈ సుబ్రహ్మణ్యంగారు, బంగోలు తాలూకా దుర్దుహరు పీర్లాలో యెదిలలో కాననోల్లంఘన విషయములో, విశేష ప్రచారము చేసిన మహానిరులలో నొకరు. వీరికి, ఆ సమయములో, ఆహ్వానములు కలెకెడి మా బంగోలు సబుకల్లెరు గారు విధించిరి. కాననోల్లంఘన సంఘమువారు గుంటూరుకు విచ్చేసినప్పుడు, వీరిని, రాజమహేంద్రవరము జెయిలునుండి వదలివెట్టిరి. వీరు మాపురమునందు కొండమీద విస్త్రులయమున 16 వ తేదీ సాయంత్రమున, వారియొక్క జెండు ఆనభవమును, అధికారుల చర్యలు, 24 గంటకాలము, విశేషముగ వివరించిరి. నాటి సభకు సుమారు రెండువందల ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి. అంతమున కాంగ్రెసు సభ్యులుగ మరల చేరి కార్యము నెఱవేర్చవలయునని నొక్క చెప్పును విరమించిరి. వీరికిముందు కొంత కాలము, రామానుజపు, లక్ష్మీనరసింహముగారు గుంటూరునందు గతమాసములో జరిగిన ఆంగ్లోభవమునందు, పోలీసు గుంపుయన్న వెట్లరు, కల్లెరు గారు, తదితర ఉద్యోగి బులు, జేసిన వింత విశేషములు విపులముగ కల్పం చెప్పిరి. వీరుగూడ కాననోల్లంఘన విచారణసంఘమువారు అచ్చటకు వచ్చినపుడు, అరెస్టు చేసిన స్వచ్ఛంద సేనకులలో నొకరు.

వల్లూరి వారాయణ రావుగారు

వీరు, మా బంగోలు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగ బరిజేయుచు ఆధ్వంక పీర్లాలో అరెస్టుకాబడి, మా బంగోలు సబుకల్లెరు గారిచే ఒక సంవత్సరము విడిఖయము విధించబడిరి. వీరు రాజమహేంద్రవరపు కారాగృహమునందు కొంతకాలముండి, మరల కడలూరు చెఱసాలకు మార్చబడిరి. ఇప్పటికినుమా చెవిమిడిమాను ములైనది. వీరిదేహము మిక్కిలి కుప్పించి, విశేషజబ్బుపడినందున సెక్యూరిటీ యిచ్చినచ్చిరి కాని, గుంటూరు స్వకీయ విలేఖరి (వాసికట్లు పీరుమన్నన ఎంతమాత్రము అడుగలేదు. వీరు మన్నన

గోరికచ్చిరన్న వదంతులు కల్పితములై యుండును. కానినిజమెంత మాత్రము కాదు. వీరు ప్రకృతము బంగోలు వైద్యశాలయందు బొంబుననే జేయుచున్నార. కొంత ఆరోగ్యముగ నే యున్నది.

కలియంగ భీముగు

మాపురమున నుండు సి. వి. యెం. కీడింగురూము యొద్ద గత వారమున కారాపురము తాలూకా పాజుకల్లు సమాప వాసి మగు పి. నుబ్బారావు గారు వారి దేహబల వైపుణ్యమును ప్రేక్షకులు కలిగించిన యువపక్షిములు ప్రేంపుటయందును ఇసుక గడ్డ పాక వంచి వేయుటయందును ఇనుపరతులు ప్రతి ఆవయా గములకును కట్టుకొని నడుచుట యందును, (పదగ్గన రూపకముగ చూపెట్టిరి. వీరయన్ను సుమారు నాలుగి కల్పములుండును. భీము డన్న నామము సార్థకము జేసి ప్రజల హృదయము డన్నెత్తు మునంబుగారును మరికొందరు ఉద్యోగియులు, వ్యాపారులు మున్నగు వారు 80 రూప్యములకు వైగ నిచ్చి తగురీతిని సత్కరించిరి. మహాదాసము గూడ అందరికి తమతమ ప్రదర్శనమును ఉచితముగ చూపెట్టిరి.

ఓరియంటల్ లైబ్రరీ

భాతీయల వివాదిజ్ఞానములకు గని యందగిన పాఠ్యభిక్ష పుస్తకాల మిక్కిలి దుస్థితిలో నున్నది. దొరతనము వారికి పుస్తకాలయొక్క ఘనత యెటుక పడకుండుట యీ దుస్థితిలో ప్రధానకారణమని భావించుచున్నాను. ఇది విద్యా కాభివృద్ధికి చెదియున్నది. దైర్యురు దొరగారి కింది గ్రంథముల గౌరవము తెలియజేయ! ప్రస్తుతము వైపుస్తక కాలన నూర్చి చూపబడుచున్న యువేతాభావమునకును బ్రాతికూల్యమునకును ఫలముగా ననే కల్పాగ్రంథములు ఆహూనస్యజ్ఞానసంపద గలవి నశించుచున్నవి. విశ్వగ్రంథము పోయిన సౌఖ్యము పోయినను, వరియేదిపోయినను సహించవలగునని విద్యావిజ్ఞానములు నశించునపుడే జాతిగాని సహించజాలదుగా! విజ్ఞాన మే ప్రధానముగా భావించు, భారతజాతి యిట్టి దుస్థితికి మిక్కిలి కుమిలి కూలిపోగలముగా! దొరతనమువారు గూడ ప్రయత్నపూర్వకముగా నిట్టి యగ్రము కల్పించుచున్నారన కాలుముగాని, యవశీలితముగా ననాదరము చూపుచున్నారనియు నందుచేత నపారమయిన యనగ్రము, వాటిల్లుచున్నదనియు చెప్పదగుట కే మాత్రమును సందేహము లేదు.

వందలకొలది పేటలొడి గ్రంథములు నన్ను రేండ్ల కింద ట మున్నూ రేండ్ల కిందట (వాయదేవని శిథిల శిథిలులు లయినవి ఒక్కొక్క ప్రతిమూలమే దొరికినవి యీ పుస్తక కాల లో నున్నవి. ఒకతూరి తెఱచిచూచునప్పటికి వానితేజస్వలము నాటిం తి హెచ్చగును. ఒక గ్రంథము దిలి ప్రధానవిషయభాగము గల యొక తాటియనుకునుక పోయినదనగా విజ్ఞానభాగ్యమున కెంత నష్టము వాటిల్లి పట్టునో ప్రాజ్ఞులు గుర్తించవలరు అట్లు శిథిలము లగుచున్న గ్రంథములు పుస్తకభిక్షములు చేయుటకుగాను, ప్రతి విలేఖకులు ఎందరైన కావలసియుండును. ప్రతివర్తమును గొంచెమొగొప్ప యీకార్యము జరుగుచుండెడిదట. యీయే దాది పూర్తిగా నాగిపోయినది. ఆ నాదరము చే నిష్పడు నాశము పాలించుచున్న గ్రంథములను లేవకలమున నెవరు తిరిగి కల్పింపజాలదు? ఈ యనగ్రము సామాన్యమైనదా? తెల్లరిలో నిట్టి గ్రంథములను బరిశీలించుటకు గూడ నన్ని భావలకును, లేక ప్రధాన భావలకని ప్రత్యేక విద్యాంసలు లేరు. స విమర్శముగా పుస్తక కాలక్షిగతులను విచారించినప్పుడు తత్వంతము విచారము కలుగుచున్నది. బయల్పడవలసిన యతుత్పత్తిప్ర గ్రంథము లెన్నో పూజాపురస్కారములు లేక బూజు పట్టుచున్నవి. పుస్తకాలాధికారు లిట్టి చెప్పికుగురించి దొరతనము వారికి తెలుపుచున్నారో లేదో తెలియదు. దేశభాషాగ్రంథముల విషయమున జూపబడుచున్న యనాదర మింతని (నాడు రాకున్నది. సంస్కృతమున కిప్పుడు చూపబడుచున్న యల్పదంపని యీ దేశభాషా గ్రంథముల కట్లుజూపబడుట లేదు. ఆగ్రా విద్యాభిమానముగల ఎం. యల్. సి. లు ఎవరైన యీ పుస్తకాలకు కచ్చి చుంచి చెడ్డల నరసి దొరతనమువారికి నివేదించి మేము కూర్చు దగుదురు.

మదరాసు ప్రెస్ డెన్సిలో ఆగపాలు పూర్వ గ్రంథ సంపాదనార్థము ఆ నెకాపూర్వ గ్రంథములను దొరతనమువారు సంపాదించు జేసినారు. ఇంకను సగము దేశము పరిశీలింపజాలని యున్నదని! ఆపూర్వ గ్రంథము లెన్ని యొక్కడ సంకలించుచున్నారో! దొరతనము వారి సంవత్సర మా యతుత్పత్తను ప్రయత్నిమును విడుచుట యెంత యనగ్ర హేతువో పరికింపడు. ఇప్పటికి యేబదియేండ్లకు పూర్వమే దొరతనమువారిట్టి ప్రయత్నము చేసిన నెంత లాభముండెదో యెన్ని యపూర్వ గ్రంథములు దొరికి యుండెదో పరికింపుడు! నశించినవి నశింపగా నష్టావశిష్ట గ్రంథముల నేని యుద్ధరించుటకు దొరతనమువారుపుడు కూడ నేల యుపేక్ష వహించవలెదో గా!—తెల్లరి గ్రంథములను నూర్చి దారి నునీతనిగూర్చి, చేయవలసిన యభివృద్ధిగూర్చి దొరతనమువారు త్వరలో జాగ్రత్త వహించుట గాక యని కోరుచున్నాను. అట్టివారు జాగ్రత్త వహించకుండుచేత కలుగబోవు వనర్థ మింతింత యనరానిదగును.

గ్రీష్మ యూత్రికుడు

వ్యవసాయము-జాయింట్లుస్థాకు కంపెనీలు.

ఏ లా కు

ఏలూరు పునఃబున వెలిసియున్న శ్రీ మోతేనారి దేవర
అశ్వమందు మోతే నారాయణరావుగారు శేషకట్టించుటకు
ప్రత్యేకముండగా దానియందు పురాతనమున కట్టించిన
యొక దేవాలయము బయలుదేరినది. దానిమీద 1868 సం॥ న
కట్టించబడియి అని యుండెను. ఎవ్వరుకట్టించిలో వారిపేరు
గూడ వ్రాసియుండెను. ఇంక అశకవిగ్రహములు నుండెను.
దానిని ఇప్పుడు శ్రవ్యులున్నది.

మాగంటి కృష్ణారావు.

శ్రీయుత సోమరాజు రామానుజ స్వామి గారు

వీరు సుమారు ఒక సంవత్సర కాలమునుంచి బంధువులకు
గాన/నృసింహులను గాని కనబడకుండుటలేదు. వీరి జాడయొక
తెలియదు. ఈయన నియోగి బ్రాహ్మణుడు. భ్రమరదయ్యయ
నత్సరముల వయస్సుకలవాడు. తిక్కెడి కోదండరామయ్యగారు.
భద్రాచలము కాపురస్థులు. ఈయనగా రంగారెడ్డియ్యయ (ప్రా
రంభమునుండియు, యీ యుద్ధయంత్రమునే చేయుచుం
డెను. స్వగ్రామ్యధము, తిలవ రామబాగము, మంజులతి,
స్వయంభవ మొదలుగా ౪ల యిరుకదియ్యెను ప్రంభములను
రచించెను. ఈయనగారు గొప్పాను యాత్ర చేసెందుట కరుదెంచి
రని ఒక వదలి కలదు. వీరు యితని దేశయాత్ర సలుపుచున్న
ది లేక అసహనవాది కావున గుర్తు మెంటునానిచే బంధింప
బడినదియు తెలియకున్నది. వీరి సమాచార మిందుకయ్యెను గోన
రింపకుండుటచే బంధువుకులతో నింతాకాలతలై యున్నార
గావున తమ పుత్రికా సాతకుల కెకరికైన ఈ సహనవాదుని
విషయము తెలిసిన ఈ క్రింది చిరునామానుగాని లేక తమ
పుత్రికా ముఖమున గాని తెలిప వేరుమన్నాడను.

ఈశ్వర! పగడ జగన్నాథరావు.

జగద్యోగేతు (కృష్ణార్జున.)

హిందూ పంచాంగము-కూచిపూడి

కూచిపూడినుండి రామకోటికాశ్రమి గారు హిందూ పవారమును గురించి కొంత వ్రాసియున్నారు. అందులో రామకోటి గారు రు 26 యిచ్చిపట్టు వ్రాసియున్నది. మన రాప్రసాదకర్మ గారు రామకోటికాశ్రమి గారు గు 75 యిచ్చిచూచి వ్రాసియున్నారు. నీను పుత్రిక ఆశ్రమ వ్రాసియున్నాను. పుత్రికలో పొరపాటుకల్గు రు 26 లుగా పడియుండవచ్చును.

నాకు జ్ఞాపకమున్నంతవఱకు హిందీ కొద్దాయనముకొన
కై కూచిపూడిలో విరాళములన కొరియంటిని. వారితో
పెద్దాధిపతిని జీతములు పుచ్చుకొనవద్దని చెప్పియుంటిని. ఇప్పు
డును చాలగుంది విద్యార్థులు వీరవారకుటకున వారివద్దనుండి
జీతములు పుచ్చుకొనవద్దని చెప్పియున్నాను.

నేను కూచిపూడి నివాసుఁడని చాలసార్లు నుదురాఁడనాక
శర్మగారు నరియొకచోటికి వెళ్లవలసియఁగలనని చెప్పియు
న్నాను. చుట్ట జనంతిలో మాచి నూదున్నామఁడుమలకాల
ము ప్రచారవని పంపెదనని చెప్పియుంటిని. కాస్త్రీగారును నరి
కొందఱును ఈ పంకమల విధివీరి కప్పుకొనియున్నారు. కూచి
పూడిలో విద్యార్థులు తక్కువగా నుండుటచలన వారిఁచుట
నుండి సంపుటలేదు.

నిజముగా ఆ ప్రదేశములో ఉత్తరహిందూస్థానునుండి వచ్చిన ప్రచారకులు వాతో సహితము కలుగుచున్నతేమే కలదు. అందును ఉత్తరహిందూస్థాన ప్రచారకులే కావలయునన్నచో నెక్కడవండి కల్గురు? కార్యాలయపక్షమున అంగలూరిలో హిందీమోక్షలస్కాలు స్థాపించడినది. అందుకొరకు ఉత్తర హిందూస్థానవాసులగు ప్రచారకులే కావలసియన్నారు. మా పద్ధతి అట్టివారు ప్రస్తుతమందును లేరొప్పుటచే మధురా ప్రసాద శర్మగారి నే పంపవలసినవనినది. తప్పుక 15 రోజులలో పంపి చేసినదని వాతో చెప్పియుంటిని. కాస్త్రీగారిని వారికిని నాకును జరిగిన సంభాషణను జ్ఞానముమొకొనవలయు. నికొరు చున్నాను. నామాటవై వారికి విశ్వాసమున్నయెడల మరల జన కరిలో ప్రచారకుని పంపు నమృతము నాకులదు. మధురా ప్రసాదశర్మగారు కూచిపూడిలో నేయుండు పద్ధతినే నాకురు 40 రూపాయలు యిచ్చినయెడల ఆ రూపాయలు తప్పుక వాపసు చేయవలెను. మధురా ప్రసాదశర్మగారు కూచిపూడిలో ప్రస్తుతము ముగ్గురే విద్యార్థులున్నారనియు, వారే జీతమంతయును ధరించుచున్నారనియు వ్రాసినయత్తరము నాకద్ద కలదు. నేను కూచిపూడిలో చూచినప్పుడు 20,25 కనబడలేదు.

ప్రచారములు చేసినటులు నూత్నశైలిలోనే స్థిరముగా నియమింపబడవలగు. ఇతరచోట్ల స్థిరముగా నుండజాలరు. ఏలనన, మంచియంచి హిందీ ప్రచారములు ఒకచోట స్థిరముగా నున్నచో హిందీ ప్రచారము బాగుగా జరుగజాలదు.

రాంభరోష్.

౧౫) తేది సుక్రవారము ఉదయము తి గంటలకు
స్వరాజ్యాశ్రమమున కళాభివృద్ధిము జిల్లా బాతీ
న గూతును, చర్మము గుచ్చుచును.

౧. చిత్తూరులో జగదీశ్వర ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ కార్య
యోజనములు.

2. జూలై నెల ఆదాయవ్యయ వివేచికను.

3. బద్దరు ఉప్పితి గావించుటకు చేయవలసిన విధానం.

ర. శుద్ధియును తనిఖీచేసి ఆమోదపత్రముల నిచ్చుట.

గి. ప్రచారపు ఏర్పాట్లపై జిల్లాకు విశ్వజీవితమగున్నామని నిబంధనలు.

2. ప్రణాళి ప్రకారము సంఘమువారి నివేదికము.

2. సభ్యులు చర్చన తీర్మానములు.

పై సభతో బాటు కార్యనిర్వాహక సభ కూడ జరుగును.

౧ జూలై నెల ప్రచురణకు విద్యుత్తు, భవనాభివృద్ధి
వ కర్మల శాఖలు.

2. రామకీర్తన శాస్త్ర చింతనకాలకు సహాయము.

3. ఇతర ప్రాంతముల నొచ్చింపజేయును.

కడప శాసనసభ్యులుగాను, లలిత సహాయులుగా కూడా నలు
యిత్రో తొలసినవారు.

మ.ల్లి నుడుగుల కోదండరామస్వామి,

విశాఖపట్టణము, ౧౭-౮-౨౨

ਅੰਤਰਿ.

విహింస

పృథ్వీలో ప్రతి ప్రాణియు జీవించుచుండు నప్పుడు
 స్వతుల స్వాధ్యయమును గూడ మూలమున జీవించునను
 విధిని ఈశ్వరుడే కల్పించి నెంతో సుఖము నుండును అని వస్తువు
 లన్నియును జేసియున్నాడు. ఇట్టి సుఖము మొదలుగా
 యములే వియును నగు నుపశాంతియును ఇరవితే
 రును దయచేసి వీక్షించుచున్నాడు ప్రస్తుతం
 వాటులు ప్రభువును చి. సుఖముల వస్తువులు భరించ
 వాడు లేకుండయున్నాడని నాచరించును. వేదము
 పురుషును జువినగాని పట్టుకొరకు కష్టమాయము. అట్టి
 జీవులను జూపి వాటిలని కొను పట్టు వానిలను తయారు
 గుడ్డను గట్టి పట్టి శ్రేణి మెట్టులనో పాతకులే ప్రాంతముల
 యును. ప్రతివే తయారు గుడ్డలు మెట్టులను పట్టుకుడ్డ
 మనుగనియు వాడించుట దుష్కారము మరయొకరు గాచారము
 కృష్ణాజినము యిది జింక చర్మము. యీ అడవి పేక చర్మము
 అనగా నా వేకిననుట మధురము. దేవుని కెట్లెలగును యీ
 కోలు నుపయోగించి వాని అశ్రేష్టతను దెలిపిననుమందుట
 కడు సుఖాకరము. ఇదియును గాక మధురము తో కలిపి జింక
 చర్మము శ్రేష్టముట! మానుడు వేనోకరి యిది సాధుదీ
 న్నియ ముగ ప్రాణి నగులేడిని సుహరించి వాని చర్మము నుప
 యోగించుట సాధుముగా నాచరించుచున్నది అందునకు వారు
 మేము సంపదగదా నెంతో చింత తెచ్చి వాని నుపయోగిం
 చుచున్నామని మాకు పాపము లేదనియు చెప్పిరి. అందునకు
 మీకోరికై వారు చూపుదురు. తోలు నుపయోగించునాచే
 లేకండిన వా చెందుకు కాత్యయ చేయుదురు. కాబట్టి మీరును
 పాపము చేసినవారగునని నుడివివాను వారు పూర్వము
 ఋషులు జింక చర్మమును నుపయోగించు చుండుట మీకు
 తెలియదా యనియు ప్రశ్నించిరి. ఎవరే వారు ఋషులు. గా
 మానులందు నివసించును. మిథిని మేడలు పశువులు కావులు
 మొదలగు వస్తువులు వాని లేని డివి. మరియు వారి యాశ్ర
 మములలో అన్ని జీవజంతువులు పెంచుచుండిరి మచ్చితోను
 విశ్వాసముచేతను పెంచిన జింక మొదలగు సాధుజంతువులు
 చెచ్చితపుడు వాని కశ్రేణమును వారవేసి. చర్మము మాత్రము
 కూర్చుండుటకు అనగా నా నుపయోగించుచుండిరి. తేనునియు;
 పట్టుచుండునుగలిగి కట్టిని వారికి జింక చర్మమెందున? అని హిం
 సచేసినకాపము మీకుచె దకపోవు తెల్లని యని చెప్పితిరి. అం
 దునకు వారు సమాధాన పడిరి. అట్టి గాచారములను వృద్ధా
 చారముని నాచరించుట ఎ. తప్పుదాము. సాధునకు లక్ష్యములేది.

గోవులను వధచేయుట యిట్టి కృష్ణాచారమే గాకై, మేక మొదలగు సాగుజంతువులను జంతువులయి యీ కృష్ణాచారమను విశాదమే. పట్టుకుట్టెను నుటగని నుడువుట నైన ను మానుట జీవకారుణ్యము తు సహాయముచేసిన వారగుదురు. తిక్కచర్మము నవయోగించుట మానిన ఆదేప్రాణియొక్క ప్రాణమును కాపాడిన వారగుదురు. మీరు కొనుటఁ జేటి వారు చంపుదురు గాని మీరును ఆఫలములూ సమభాగులే. ఆకుపాకఁ దెబ్బకు తల్లడిల్లి ప్రాణి విడుచుటకు నైనక క్షితిఁ వివిలఁగి న్నుకొని మూత్రపూరి పములు విడుచుచు, కన్నీళ్లకార్చుచు గాయమునుండి రక్తము గార్చుచు ఆదేప్రాణి దీశరణ్యుడై దిక్కుని విలవిల కన్నుకొని ప్రాణివీరు హానిముయొక్క ప్త మెట్లు మరుగని నుపయోగించెదరా? ఇట్టి యనురక్త్యముల నణచుటకల్ల యెల్లప్రాణులకు నుఖజీవము చేకూర్చినవారగుదురు.

ఆర్యనారాయణరాజు (పరిగి)

దేశమందు జనసంఖ్య పెచ్చినది. సాగునీరు భూమి క్షయమై, వృక్షాలు నశించినవి. దేశమందు దుర్మార్గత పెరిగింది. దుష్టతనములు దేశము నావరించినవి. ధనము పెరిగినది. దరిద్రము దేశమునావరించింది. ఇట్టి దుష్కలము దేశమునకు సర్వసాప్తమగుటచే దేశమందు అనేక ఉద్యమములు బయలుదేరినవి. ఒకరినొకరు నిందించుట, స్వలాభము కొరకు పెనుగులాడుట ఎవరి వృత్తులు వారికి సేచుచుగా తొమ్మట తటస్థించెను. దేశము ఉద్యోగముల దురువుకున్న ప్రద్యోగములకున్న పెనుగులాడుచుండెను.

రహితు ప్రజల సేవకము, విద్యాలయమున కలన నాది
వృత్తియందు తగినంత మార్పును చేసుకొనునాడు. ఈదకు
కూర్చికూడా కరనాయకు. అందుచే ఆఫీకా ఫిజీ, అప్రెలియా
కెనడా, రంగూను మొదలైన దేశములను పోయి పదవని పొట్టు
పకుచున్నాడు. ఇట్లుగాక నిలచియున్న వెద్దవెద్ద గ్రహములు
సేమభావల క్రిందను వృత్తిచేసినయెడల గౌరవము తగ్గుననియు
కాలమును వృధావుచ్చుచు నీగు తను పొలమునకు ఏ ఆటంకము
లేకుండా వచ్చిన యెడల కడుపులో చల్లదలకుండా ఏ ఖని
చేసే పండితునిను కానిదలకు అమ్మచు దేశమును జ్ఞోభ
వెట్టుట కిట్టిండుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులకలన నీరులు మరియె
నీనవారకుటయున్న ధనకుటులు మరియె ధనకు లగుటయున్న
దేశమునకు ఆసాధ్యమున్న సంపాదించెను.

ఇట్టి స్థితిలో పర దేశములనుండి కష్టముల కోర్కెలక
పెక్కుమంది మళ్లుటలనగు ఉద్యోగముల కరువుచేతను వినుగు
చేతను వ్యవసాయశ్రుతి సవరింపించుచున్నారు. ఉద్యోగములు
చాకించి పీఠిక తీయువాని హెచ్చుభవము నిచ్చి భూములను
కొనుట నేర్పునుజేయుట ఉద్యోగవనములవేయుట మొదలైనవి
చేయుటలన భూములను గలింత కరువాయెను. ఇట్టి విషయస్థితి
సంభవించుటచే యీ దరిమిలాను నిజము గా వ్యవసాయ
నారుమొకరముల చొప్పుననే భూముల నిచ్చినదను సంబంధ
తెలిసిపెట్టి నుండి ముఖ్యుల రుణసహితములను తూటాలను
కలదు కాని మా దేశము పోతులను భయము దెబ్బ పెట్టువ.
దెబ్బను హెచ్చించి యెకల సకరు భూములు అనుభవము
లవునో కాదో యను భయము. ఇట్టి సమస్యను అనుభవించి
జేయుట బాయటు ప్రాప్త కంపెనీలు మిక్కిలి అవసరమై
యున్నది. పుంపుల తక్కువ విలువగల పేర్ల శేర్పాటు
చేసుకొని కొంత మూలభవమును సమకూర్చి కృతసానుచుందు
రకంబు గలవారని కొందరిని పంపించి అటువైని కలస
పోతున యెవల మిక్కిలి ములభముగా నుండగలరు. ఇందు
వలన ఎవరో ఒకరు హెచ్చుభవము హెచ్చించుటకు
తుకకు నిరుత్సాహు లగుట కిట్లేదందు. కొన్ని వందల
యొక్కరములను నే కృమ నకు తీసుక వచ్చి గృహములు
మొదలైనవి కట్టెల్లవారే పుంపుల వెళ్లుటకు ఆసక్తులముగా
నుండ గలదు. ఇటుకంటి విషయస్థితి బొప్పడు ఇంగ్లండునకు సం
బంధించెను. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు 17 వ శతాబ్దము
లోని గ్రామవ్యయలై యుండెడివి. అప్పుడు కొన్ని వేల చుట్టి
జనులు ఇంగ్లండును వదిలి ఆ దేశమునకును పోయి అడవులను
వేదించుకొని నివాసముల శేర్పాటు - సుకొని తుదకు దేశము
లలోపై కృతసాను వృత్తి యందు మున్న యనించుకొనుచు
వ్యవసాయపరిశో తులమానుచున్నది.

ఈ కవచములో ఆంధ్ర పరమేశ్వరుల బాగుంటు
 స్థాన కంఠేయ ప్రతి జిల్లాలోను స్థాపించి నిజము రాక్షసు
 మునకే గాక బహుళ జనులూను మోక్షలైన స్థలములూను ఆయా
 జిల్లాలోను ఉండు భూములను సేవ్యమునకు తీసుకు వచ్చి పలు
 ప్రకర నివాసము లేర్పాటు చేసి పరదేశమునకు పోయి వెళ్ళు
 వస్తువుల పడు ఆంధ్ర సుఖోపయలు కాపాడవలసియున్నది.
 ఇందును గురించి శ్రీయుక్త దత్త చంద్రగృహు లోగడ ఆంధ్ర
 ప్రతికలో ప్రబుధించి యున్నందున యింతటితో విరమించు
 మున్నాను.

మందపాటి పత్తనారాయణరాజు.

సిఫ్ లిన్, సెగరోగముకు (157)
పూ చీ యె న జౌ ప ద ము

పట్టి విధి సిఫ్ఫలిన్, సెలెస్టోగములచే స్వయముగా ననుభవించుచున్నను, లేక మరే పాఠశాలముగా అనుభవించుచున్నను, దివములలో పూర్తిగా కుదురు. కుదురని పక్షమున కేండ్లకు వైకము వాపసియ్యబడును.

సెలెస్టోగినివారికి వి. పి. ఖర్చుతో సహా బుడ్డి	1-కి రు 8-0-0
సిఫ్ఫలిన్ జొనధము	రు 4-8-0

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషుభాషలో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJEE,

P. O. Kamtaul,
Darbhanga North Behar

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

(1)

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

శృంగువతి

సంకలనము

బహుశత్రువులగు మనుషుల మాల్గి మార్గమునండి శత్రువుల ప్రయత్నములకెడ, తల్లితొ, పచ్చతొ, కత్తతొ నీవు యువకు నాశ్రయము మాత్రము బాట్టు బాట్టు బడలు మాటి మాటికి మాత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నగములు బిడియెట మాత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల శత్రువుల సామాన్యములను చెడలెంటు, నివర్తిజేయును, మరియు నుచేయును సంధించిన శత్రువులములను! 48 గంటలలోపు గుణమును పొందించును, మాత్రసాళమును. ౨. దీతి (అనగా మాత్రపుత్రి) కృత్యపరచి నీయులను అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 వ్యాకంకు పరి. పోటీల వస్త్రములు వేరుగా నిర్వహించును. మా మంచుల జాపితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచార్యులవీధి, మద్రాసు. తంతిలక్షణం:—పండిత, మదరాసు.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంగాము టెల్లూల వారికి, హెచ్చరిక.
మా స్థలి పడకలమీద పంపానునంది. శ్రీమంతుల తల్లియెడల చతురగా ప్రతిష్ఠించు, శ్రీమహానుజ కమ్మలు, దూలములు, తల్లియెడల చిల్లరగానున్న వస్త్రములు తోట భరణమును నిర్వహించు చున్నాము. పన్ను పట్టణం చెట్లకంటే మా శ్రేష్ఠ తక్కువ, గణులు చాట్లలు మాదా తక్కువ నుండును, కానీ తక్కువ వారు, ఇట్లు వ్రాయుటలేదు.

ఆ. సుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి, శ్రీమంతుల తల్లియెడల, కాకినాడ.

ఆంధ్ర జ్యోతిసాలయము

జాతకము

(1) జాతక చక్రము (కుంభిలి) యొక్క సకలుగాని (2) ఇట్లైన లేదని, జనకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకుని యొక్క జన్మ గాఢము, ప్రస్తుతపు కయస్సు, మాత ఉత్తరము, నాయనవల యయగాని, ఈయనలో శనియొ యొకటి, మాత పంపినది ఉట, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగణ్యము, భగవంతుని, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంపాదన, కళ్యాణ సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, ఉద్యమము మొదలగు 25 సంపాదనలు దా యలా కొంత (వాసి ముందుగా 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. తొలినానకలగుటకు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అభిరుచు, జడలలోపు ప్రతిసారి నెలములు, అనగా, మహాదళ, అంకర రాఫలములు గల పూజా జాతకము, రాత్రుసమృద్ధిగా తయారుచేసి పంపెదము. పూజా జాతకమునకు రు 5 లు, అగ్రము. పూజాజాతకము వ్రాయించు కొనుగారు రు 2 లు, ఆద్యాప్త ముందుగా పంపెదము. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అభిరుచుకు ఉయోచితమే తక్కువ రు 5 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తమునా 1 సం॥ కం 6వకు ముందు జనకాంక్ష ఫలములు వ్రాయును, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు విశలముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చుతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి బహువక్షప్రము గాని, బహుకామము గాని, మాత పంపి చాలును.

జాతకమార్పాడము

తెండవ భాగము, ఇది 800 శీటలు ఇందు లగ్న స్థలము, గ్రహస్థలము, భావస్థలము, మధ్యకాలము, పాదభక్తి, అష్టకర్మ, రాత్రుకర్మ సహితముగా సుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్యావని భావఫలములు మహాదళ అంకర రాఫలములును, ఇంకను అనేక ప్రయోగములతో ముక్తి ముగ్ధతెలివి అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడెడిది. దీనివలన అన్ని సంపాదనలు పూర్తిగా తెలియును ఈ గ్రంథము నచ్చునయెడల తిరిగి సొమ్ము వాడును చేయవచ్చును. ఈ 2-వ భాగమునై యిదివరకు భరణములు పంపినవారు తిరిగి మాత్ర వ్రాసినయెడల నెండు రు 5. పి. గా పంపెదము. దీనినెల సొమ్ముఖర్చులు గాక రూపు 2-0-0-0 లు అలగ్నమో ప్రయోగ దానపు.

(3512) ఆంధ్ర పత్రిక కంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరి జిల్లా)

ఆతంకని గ్రహ బేషధాలయం

స్థాపితము 1881 నం॥

ఈ బేషధాలయపు ప్రసిద్ధి చెందిన

ఆతంకని గ్రహ మాత్రాలు

వీటిని నేనించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు విదేశక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు కూడను పొందవలెను అనట చాకోరిక - ప్రస్తుతం తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరిక పంపబడు మాయొక్క జాతలకు గాన ద.గ.చేసి వ్రాయును

ఆతంకని గ్రహ బేషధాలయం

(219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెగకోమునకు ఈయన

విద్యము లేదు. పిచికారీతో పా కీల ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడి విధముల నె గ రో గ ము ను మూడి భూటలలో మున్నును. శ్రీల కుమన వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషధము. (1251) డబ్బీ 1 కి రు 2-4-0

కాలిదా సమయము. సమయి సీసా 1-0-0, సారస్వతావ్యము బుడ్డి మోల్చియును సీసా 1-0-0, అరవిందానము పిల్లలకు దివ్యావ్యుతము సీసా 1-0-0, శిశిరానము కత్త పిత్తమునకు సీసా 1-0-0, భృంగునలక తైలము తలంటులకు సీసా 1-0-0, మోరకటి మాత్రకొక విశేషముగునూ; 0-8-0 నన్ని సాత్రైరవి యెను 1-0-0, బడెదానలకటి పరిణామ నూలకు 0-8-0.

గింధర్వ పార్శ్వసి, రాయవరం(గోదావరి జిల్లా.)

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురాగో వైద్యశ్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొడుకును.

రాజవైద్య నారాయణరాజు కేశవన, (3198) 27, చిగాబాబాకోడ్, మదరాసు.

వనోదధిసరస్వరిల్లా

రత్నసాగరం కర్తవ్యముకై పరిశుభ్రతను తోగట్టు. ఇందు శత్రువు గాంచినది. ధర 1-12-0 ఇండియా పోస్టాఫీసు ఎచ్చటికైనను తీసుకొనుటకు తగినదగును. (2913)

విలాసము సి. డి. సావంత్ నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(2) కాకిపట్టణమునం దుండు, దుర్గా మెడికల్ హాస్పిటల్. సులెమాన్ ఉప్పా ఉపయోగించుచుంటిని. నుంచి ఆకలిని కలిగించెను. సకలమునకు ప్రవర్తియాయెను.

నేపాల్ } రాజావరేంద్ర
14-5-22 } సర్ జంగ్ అహ్ నేపాల్

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, వాటకములందు, ఇతర కుళకార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తగిన మొదటిరకం ఉంగరములు, పుష్పరంగములు, శిల్ప కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, ఆర్గస్, సీబు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు. ఇవి గాక అన్నిరకముల బంగారు, నాగలు, సింగారుచేయబడి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్ను శుక్తికరముగా లేవన్న వాసును తీసికొని వైక మిచ్చెదము. లక్ష్మీ జ్యోతియలరీ కంపెనీ, 191) 18/288, వైవాజారు, మదరాసు.

కుష్మరోగ నివారిణి

యోగ్యతాపత్రములు (873)

కుష్మరోగములు విచారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధి యెల వృద్ధిపరచుకొనెదన? నేను 18 సం॥ ములనుంచియు నాన్నే హితులు కొందరు 5, 6 సం॥ ముల నుంచియు, కష్టము స్పష్టజ్ఞానములేని పచ్చలు, పొడలు (Coloured spots, మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. వీరి కుష్మరోగనివారిణి నేనించి రోగవిముక్తులమై చాలసఖముగా నున్నాను. యన్. వెంకటరెడ్డి భూస్వామి, క.తేరు కృష్ణజిల్లా అస్తాదశ కష్మరోగములను, మదురైలో దీనినించి దివ్యావధము లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి 116 లు బహుమానము. "మాకుకుష్మరోగనివారిణి ఘనతని మాను కుష్మరోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. జాత్రుత్. ఒక నెల దినములకంటె అధికముగా పరిపడుచుండు డబ్బా రు 6-0-0 1 ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం. కొత్తపేటపోస్టు (గోదావరి జిల్లా)

జ్యోతిష రహస్యము

(పరిచయం చెల్లెలను మిక్కిలి ఖ్యాతిగాంచి యాశీక యోగ్యతాపత్రములను, స్వీకృతముగా పొందిన ప్రాశస్త్య ప్రకారం కొంతగానిచే రచించుచుంటిని. ఈ పుస్తక మెల్లవారికి బోధపడుటగా చక్కని తెలుగులో వ్రాయబడినది. ఈ పుస్తకము చదివిన ప్రతివారును తరులసహాయములేకుండ తమకుంటితా నే జ్యోతిషులగుదును. ఇట్టిపుస్తకము ముందెన్న నను ప్రయోగపడదేదు. ఈ పుస్తకములో ననే జ్యోతిషరహస్యములు, అనుభవ యోగములు జ్యోతిషులకేదిమీకు తెలియనట్టి హంశములు కలవు. ఒక్క సారి చూచిన వైని వ్రాసిన సంతులు నిజమని మీకే తెలియును. ఒక ప్రతి నెల రూ 2-0-0 లు దిగున చిరువాహుకు వ్రాయవలయును. కలింగ జ్యోతిషనిలయము వోడవరం. విశాఖపట్న జిల్లా.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(213-898) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యోద్వహి స్త్రాభుమము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, ముత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీటిశేక కమా మాలు విచిత్రనిదనిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, కీనుతో సహాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారమున నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పొత్తము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేంక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనినెల రూ 4-0-0. త్వరచుచు. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, బంగ్లూ, గుంటూరుజిల్లా.

"తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము"

మీరు ఇల్లుకడలకే తెలుగు ముద్రపాదు గెచ్చుకొని భాషానీతయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "పోస్టు క్లబ్బు నిమిత్త మణాల్లిళ్ళ పంపించండి!" (13) ఇకాఫర్యేష్ బ్యూరో, కాకినాడ.